PAZARTESİ
20 KÂNUNUŞANİ 1930
4 üncü sene, No 1416
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Başmuharriri: Siirt mebusu MAHMUT

BUGÜN
2 inci sahifede:
1— Nereye gidiyoruz?
2— Harici telgraflar
3— Son haberler
3 üncü sahifede:
1— Senede 1,409,000 liramız harice gidiyor!
2— Milli iktısattan ne anlıyoruz
4 üncü sahifede:
1— Felek, Hikâye, Roman
5 inci sahifede:
1— Şehir, Ekonomi, mahkeme haberleri
6 ıncı sahifede:
1— Edebiyat haftası

Program..

(Cümhuriyet Halk Fırkasının esaslı programı yok. Böyle fırka olur mu?..) Cühuriyetin ilânına muhalif olanlar, memlekete dinî ve irticaî başka bir fırka teşkil için sebep olarak bunu söyliyorlardı. Hakikatte fırkamızın bir programı yok de ğildi. Hatırlardadır ki, ikinci B. M. Meclisinin intihabı esnasında Cümhuriyet Halk Fırkasının programı, dokuz umde halinde tespit ve ilân edilmişti. Gazi Hz. bu meseleye temas ederken buyuruyorlar ki:

«Bu proğram, bugüne kadar icra ve intaç ettiğimiz esaslı bilcümle hususatı ihtiva ediyordu. Proğrama konmamış esaslı bazı meseleler de vardı. Meselâ: Medreselerin ve tekkelerin kaldırılması, şapka iksası gibi... Bu meseleleri programa koyarak vaktından evvel cahil ve mürtecilerin bütün milleti zehirlemeğe fırsat bulmalarını muvafık bulmadım. Programı, bir siyasî fırka için gayri kâfi bulanlar oldu. Vakia programımız bir kitap değildi; fakat esaslı ve amelî idi. Biz dahi kabili tatbik olmiyan fikirleri, nazarî bir takım teferrüatı yaldızlıyarak bir kitap yazabilirdik. Öyle yapmadık. Milletin maddî ve manevî teceddüt ve inkişafatı yolunda, ef'al ve icraat ile akval ve nazariyata takaddüm etmeyi tercih ettik. Bununla beraber umumî idaremizde millet hakimiyetinin esas olacağı, mahkeme ve kanunlarımızın islâh edileceği kanunlarımızın islâh edileceği, aşar usulünün tebdili, millî bankalartesisi, demiryolları inşası, tedrisatın tevhidi, filî hizmeti askeriyenin tenkisi, memleketin imarı, malî iktisadî ve idarî istiklâlimizi behemehal temin etmek şartile sulhün iadesi gibi çok esaslı meseleler umdelerden hariç kalmamıştı..)

Gazi'nin bu izahlarına daha ne ilâve olunabilir?

Türk inkilâpçıları her şeyden evel amelî, realist insanlardır. Onlar, tahakkuk ettiremiyecekleri şeyi vadetmezler. 'Yapacağız" Dedikleri şeyi de mutlâka başarırlar. Bugün fırkanın iktisadî proğramından bahsolunuyor. Devlet idaresinde ve umumî hayatımızda millî iktisat ve tasarruf esaslarına göre tanzim olunacak olan bu proğramın ne gibi esasları ihtiva edeceği aşağı yukarı malûmdur. Reisicümhur Hazretleri proğramla bilhassa alâkadar olmaktadırlar. Bütün esaslar hazırlandıktan sonra proje halinde fırka grupunun tetkikine arzolunacaktır. Fırka ve Meclis tarafmdan tasvip ve memlekete mal edilecek olan Türkiyenin iktisadî programı, ondan sonra basit bir program şeklinden çıkacak, âdeta "Misakı Millî" kutsiyetinde bir "Misakı İktisadî" mahiyetini alacak[illegible].

Süphesiz iktisat proğramile Türkiyede açılacak yeni devir, büyük bir inkilâbın başlangıcı olacaktır. Bunun ehemmiyeti, sümulü, şimdiye kadar tahakkuk ettirilen büyük hareketlerle kiyas kabul etmez. Cünkü bu yeni inkilâbın feyizleri; fikrî ve içtimaî inkilâplarda olduğu igbi, yalnız manevî çephelere münhasır kalmiyacak, vatandaşların maddî hayatlarına, maişetlerine, ve bir hüküm ile memleketin umumî hayatına tesir edecektir.

Siirt Meb'usu
MAHMUT

Mektepliler müsabakası

37 inci hafta

37 inci hafta başlamıştır. Gazetemizde çıkmış olan haberlerden en mühimmini seçip Cumartesi akşamına kadar gazetemiz müsabaka memurluğuna gönderiniz.

Rus zırhlılarının Karadenize geçmesi Boğazlar komisyonu tarafından protesto edileceği doğru değil

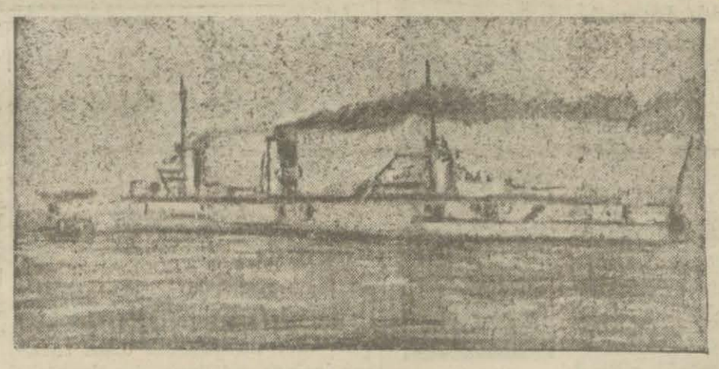

Geçenlerde Karadenize geçen Pariskaya Komuna zırhlısı

Boğazlar mukavelesine muhalif hareket yoktur

Rus zırhlılarının mürurunu devletlerin protesto edecekleri doğru değil

Boğazlar komisyonu erkânından bir zatin bu mesele hakkında verdigi izahat

Rusyanın Baltık denizi filosuna mensup olup Avrupa limanlarını ziyaret ederken makinelerine sakatlık ariz olan 23,000 küsür tonluk Pariskaya Komuna zırhlısile Profitern namındaki kruvazörün tamir edilmek için geçen Cuma günü limanımızdan geçerek Karadenize gittiklerini yazmıştık. Rum gazeteler Atinadan aldıkları hususî telgraflara atfen iki rus zırhlısının Boğazlar komisyonuna haber vermeden Karadenize geçmeleri üzerine Boğazlar mükavelesini imzalamış olan devletlerin protestoda bulunmak niyetinde bulunduklarını ve devletlerin böyle bir protestosu vaki olursa Yunanistanın da iştirake amade olduğunu mamafi Yunan hariciye nezareti mahafilinin bunu teyit etmediklerini yazıyorlardı.

Karşı gazetelerinin bu neşriyatı üzerine Boğazlar komisyonu erkânından salâhiyettar bir zâta müracaatle bu haberin derecei vüsukunu sorduk:

— Böyle bir meselenin ve protestonun katiyen aslu esası yoktur. Ruslar Pariskaya Komuna zirhlisile Profiteru kruvazörünün Karadenize geçeklerini Boğazlar mukavelesi ahkâmı mucibince. Komisyona bildirmişlerdir. Verdiğim bu izahattan da pek âlâ anlaşılır ki böyle bir protesto meselesi mevzuu bahsolamaz."

Boğazlar komisyonu reisi Vasıf Pş.

Emanet sıhhiye müdürü N. Osman B. — *Vilâyet sıhhiye müdürü Ali Rıza B.*

Hastaneler kâfi gelmiyor

Bahriye hastanesi boş duruyor

Ufak bir himmetle bu müessesede istifade kabildir

İstanbulda mevcut hastane adedinin hissedilen ihtiyacı tatmin etmekten çok uzak olduğu, müracaat eden bir çok hastaların reddedildiği müteaddit defalar söylendi ve yazıldı. Fakat bu şiddetli ihtiyacı tatmine doğru en küçük bir hareket bile müşahede edilmiyor.

Fakir hastaların sokaklarda kaldığı, mevcut hastanelerde boş bir yatak bulmak kabil olmadığı, şehrin bazı semtlerinde hastane bulunmadığı halde İstanbulda küçük himmetlerle mükemmel bir hastane haline kalbedilecek binalar bomboş durmaktadr.

İşte Kasımpaşadaki Bahriye hastanesi ve işte o civarda 70,000 nüfusu ihtiva eden ve hiç bir hastanesi olmıyan koca Kasımpaşa ve havalisi Bahriye hastanesi, İstanbulun devlet merkezi olduğu zamanlardaki ihtiyaca nazaran yapılmış, çok büyük teşkilâta malik bir hastanedir. Bugün bu hastanenin ancak üçte biri kullanılmakta ve

(Mamadı dördüncü sahifde)

Beyoğlu merkzinde tebeddül

Süleyman B. in mezun olduğu anlaşıldı

Vazifede bulunmayanlar hakkında tahkikat

Beyoğlu yangını hakkındaki rapor henüz Emanete gelmemiştir. Yangın gecesi vazifesi başında olmadığı için Beyoğlu merkez memuru Süleyman B. ile serkomiser Haydar B. in tebdil edildiği yazılmıştır.

Bu meseleyi Polis müdüriyetinden tahkik ettik. Verilen malûmata göre yangın gecesi merkez memuru Süleyman Beyin mezun olduğu anlaşılmıştır. Yalnız vazifesi başında bulunmadığı haber verilen diğer memurlar hakkında tahkikat yapılmaktadır. Merkezde henüz bir değişiklik yapılmamıştır.

Sanayi bankası M. Ankarada

Bakırköyde fabrika açılacak

Sanayi ve Maadin Bankası müdürü Sadettin Bey, İktisat vekâletile temas etmek üzre evvelki akşam Ankaraya gitmiştir.

Sadettin Bey, Ankarada teşviki sanayi kanununa istifa de eden müessesatın primlerine mukabil verilecek muvakkat hisse senetlerine müteallik obligasyon talimatnamesi, Rusyaya ihracat için teşkil edilen haricî ticaret limited şirketinin vaziyeti ve fabrikaların ihtiyaca tekâbül edecek surette tevsî ve tezyidi meselelerile meşgul olacak ve vekâletten tâlimat alarak bir kaç güne kadar şehrimize avdet edecektir. Sadettin Bey, Bankaya merbut fabrikaların prim istihkâkları hakkında da vekâlet nezdinde teşebbüsatta bulunacaktır. Bankanın celbettiği ecnebî mütahassısların raporlarına nazaran, memleket yalnız pamuk mensucat ihtiyaçlarını temin için 50 milyon liralık tesisataâ lüzum görülmüştür. Banka, 800,000 lira sarfile Bakırköyünde büyük bir pamuklu mensucat fabrikası yaptırmak üzre lâzımgelen plânları hazırlamış ve bu inşaat için sarfedilecek kambiyo için müsaade istihsal etmek maksadile hükûmete müracaat etmiştir.

Sanayi Bankası müdürü Sadettin B.

Bu fabrikada patiska kaput bezi gibi mühim pamuk mensucat yapılacaktır.

Bilhassa ambalaj, gazete ve harcı âlem yazı kâğıtları ihtiyaçları için de bir fabrika tesis etmek üzre rapor ihzar olunmuştur. Sanayi ve Maadin Bankası, hükûmetçe hazırlanmakta olan istihsal proğramı kat'ileştikten sonra bütçeye konacak tahsisatlâ en ziyade ihtiyacımız olan fabrikaları vücude getirecektir.

Bankanın fabrikalarından, son zamanlarda gösterilen umumî alâka ve rağbet dolayisile, vakı olan siparişler, imalâttan çok fazla olduğundan banka bunları tahdide mecbur olmuştur.

Yerli mallar pazarı fevkalâde rağbet bulmakta ve şehrimizin en ziyade iş yapan müesseselerinden biri hâline gelmektedir.

Banka heyeti umumiyesi martta toplanacaktır.

Taahhütlü muamele tahdit edildi

Hükûmet dairelerince postahanelere verilmekte olan evrakın taahhütlü olarak tevdii müşkülât, teahhurat ve fazla masraft mucip olmasına ve alelâde tahriratların postahanelere teslim edildiği zaman teslim defterlerine basılmakta olan tarih damgalarile tesbit edilmekte bulunmasına binaen taahhüt muamelesinin en mühim ve yerine konulması müşkül ve yaygri mümkün müraselâta hasrile bunun bütün resmî evrakın yüzde onunu geçmemesi Heyeti vekileee takarrür etmiş ve alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

M. Anderson

M. Anderson dün geldi

Bir kaç güne kadar Ankaraya gidecek

Muhtelit mübadele komisyonunda ceneral Dölradan inhilâl eden bitaraf âzalığa Danimarkalı M. Anderson intihap edilmişti. M. Anderson dünkü ekspresle şehrimize gelmiş ve istasyonda komisyon reisi M. Holştad, Türk heyetinden Nebil B. ve diğer komisyon azaları tarafından istikbal edilmiştir.

M. Anderson, kendisile görüşen bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

"— M. Holştattan umumî vaziyet hakkında malûmat aldım. Ankaraya gitmek ve hükûmet erkânı ile temas etmek istiyorum. Gideceğim tarih muayyen değildir. Mamafi yakında gideceğim.

M. Anderson Perapalasa inmiştir.

Bitaraf âzadan M. Rivas ayın 25 inde gelecektir.

Kâzım Pş. Hz.

ANKARA, 19. (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi reisi Kâzim Paşa Hazretleri ay sonunda burada bulunacaktır.

Muğlada zelzele

MUĞLA, 19. A. A. — Dün gece saat 12 de hafif bir zelzele olmuştur.

Gazi ve inkılâp

Yazan: Siirt Mebusu Mahmut

— 57 —

Ismet Bey Yunan ordusunu Bursaya gelişini izah ediyo

Her ne hal ise Efendiler, nazarımızda biribirimizi tecrim edecek bir mesele yoktur. Eğer biz Bursanın sukutundan müteessirsek onu kurtarmak için yeni bir aşk ve imanla vazifeye atılalım. Yoksa buradan söylenen sözler, yarın tarih için bir mahaz olacağından, rica ederim, gördüğümüz gibi söyliyelim işittiğimiz gibi değil;.. düşündüğümüz gibi değil, hissiyatımıza mağlûp olarak değil...„

— İsmet Bey, buyurunuz!

Reisi saninin bu teklifi üzerine Erkânı harbiye reisi İsmet Bey (Paşa) kürsüye çıktı. Bu onun Millet Meclisi kürsüsünde ilk nutku olacaktı. Söze başladı:

İsmet B. (Paşa) — Devam etmekte olan müzakere bir takrirle başlamıştır. Bunu, müdafaai milliye teşkilâtının ikmali nevakısı zımnında zabitan alayları, zabitan bölükleri ve saire teşkil edilsin. Meb'uslar gönüllü teşkilât yapsın. Meclis umuru taliye ile uğraşmasın. Zabitanın nezdinde emirber asker bulunmasın. Tarzında hülâsa edebileceğim.

Bundan maada takrir sahipleri, şifahen meseleyi daha vâsi zeminlere naklettiler. Erkânı harbiyei umumiyeye taallûk eden esaslı bir nokta, muhterem bir arkadaşımız tarafından Erkânı harbiyei umumiyenin vazifesini ifa etmediği tarzında gösterilen bir zemindir. Bu zemine cevap vermek, Erkânı harbiyei umumiyenin vazifesini lâyıkile tavzih etmek istiyorum. Erkânı harbiye[illegible] mumiye, mevcut kuvvet[illegible] hüsnü istimalden mes'ul[illegible] Mevcut kuvvetleri halü va[illegible] göre en muvafık surette i[illegible] mal etmeğe mecburdur. Bi[illegible] enaleyh Erkânı harbiyei un[illegible] miye vazifesini yapmıştır v[illegible] yapmamştır, demek için da[illegible] vazıh misaller göstermeli[illegible] Meselâ: Düşmanın taarruz n[illegible] tasına bütün kuvvetlerimizi t[illegible] layıp müdafaa tertibatı alma[illegible] buyurdular. Düşmanın taarr[illegible] noktasına sevk için daha n[illegible] lerde kuvvet var idi? Ora[illegible] sevkedilmemiş kuvvet nerde[illegible] Yahut tâli bir noktaya, yan[illegible] bir noktaya sevkolunmuslar[illegible] düşmanın taarruz noktas[illegible] sevkolunmamışlar, bunu s[illegible] lemek lâzımdır. Bu söylen[illegible] o zaman Erkânı harbiyei u[illegible] miyenin vazifesini ifa edip [illegible] mediği takdir olunabilir. Y[illegible] sa elde mevcut kuvvet düşm[illegible] na karşı en iyi bir surette is[illegible] dam olunduktan sonra dahi [illegible] at vaki ve düşman istilâ ede[illegible] lir.

Bir fıkrasında arkadaşım[illegible] buyurmuşlardır ki, "eğer m[illegible] dafaai milliye ve Erkânı ha[illegible] yei umumiye vazifesini ifa [illegible] seydi ric'at olmazdı. Ve [illegible] man istilâ edemezdi!„. Vaz[illegible] ifa etmek büsbütün başka [illegible] şeydir. Bilirsiniz ki, (50) [illegible] bir tepenin üzerinde elli bin [illegible] tarafından muhasara olunu[illegible] muhakkak mahvolur. Biz [illegible] emir veririz: "müdafaa edec[illegible] ve mahvolacaksın!„ deriz. [illegible] ğer onlar müdafaa ederken [illegible] ne tepe düşman eline geç[illegible] biz "vazife ifa olunmamıştı[illegible] Çünkü tepe düşman eline g[illegible] miştir!„ diyemeyiz.

(Bitmedi)

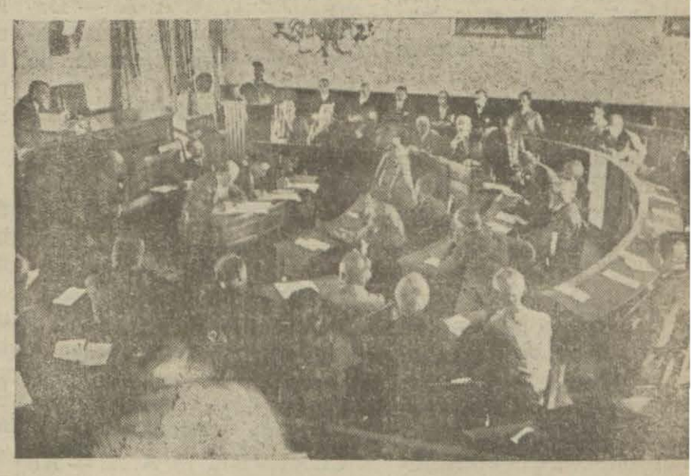

Cemiyeti belediye dün halî içtimada iken

Cemiyeti belediyenin içtima

Buz fabrikasının tevsii için 18[illegible] bin lira sarfolunacak

Cemiyeti umumiyei belediye dün toplandı; buz fabrikasının tevsii için 180 bin liranın 30 bin lirasının 1929 ve 150 bin lirasının 930 senesi bütçelerinden verilmesi hakkındaki teklif encümene havale olundu.

Avrupada kongreye iştirak eden Cerrahpaşa hastanesi göz tabibi Hakkı Hayri Beye dört yüz lira masraf verilmesi kabul edildi.

Şişlideki domuz mezbahası sıhhî bir vaziyette olmadığı [illegible] hetle Karaağaç mezbahası a[illegible] larından birinin muvakkaten [illegible] muz mezbahası haline ifrağ[illegible] çin 4,750 lira isteniyordu; e[illegible] mene havale edildi.

Havayici zaruriye fiatleri [illegible] haddi itidalde tutulması için [illegible] naf bankası aksiyonlarını tez[illegible] etmiştir.

Emanetten seksen bin lira[illegible] aksiyon alınmasını teklif edi[illegible]

(Mamadı dördüncü sahifd[illegible])

HARİÇTEN ALDIĞIMIZ HABERLER

"Nereye gidiyoruz?„

Almanya'nın başında taçsız bir imperator!

M. Schacht az kalsın Lahey konferansını teahhura uğratıyordu!

Düstur: Alacaklılara mümkün olduğu kadar az para vermek memleket için azamî menfaat temin etmek!

Berlinden yazılıyor: — Almanyada kendinden bahsedildiği zaman taaçsız imperator" diye ismi anılan bir adam vardır: Dr. Schacht (Şaht)... Alman devlet bankasının müdürü olan bu meşhur maliyeçi bugün memleketinde pek büyük bir rol oynadığı gibi şöhreti Almanyanın hudutları haricine de yayıldı. Kendisini bu kadar meşhur eden nedir?... Dr. Schacht hiç şüphesiz malî işlerdeki derin vukufu ile bu şöhrete lâyik olduğunu ispat eden bir adamdır. Fakat kendisinin ismi mevzuu bahsolunca siyasî sahalardaki faaliyet ve nüfuzunu unutmak imkân haricindedir. Geçen sene şubatta Pariste toplanarak, tamirat meselesini kat'î bir şekle bağlamak için meşhur plânı hazırlayan mütehassıslar heyeninde Almanyayı temsil eden Dr. Schacht oldu. Meşhur Young plânına Almanya namına imzasını koyan da gene Dr. Schacht olmuştur. Fakat çok geçmeden kendisinin Young plânın da memleketinin menfaatine muvafık görmediği cihetleri akim bırakmak için şiddetli bir mücadeleye giren de gene Dr. Schacht olmuştur. Hülâsa bu meşhur maliyeci mevzu bahsolduğu zaman kendisinin siyasî faaliyetleri, Alman millîlerile beraber olarak memleketi için sabık gâlipler ve alacaklılardan âzamî şeyi koparmak için calışması hiç unutulmaz. Dr. Schacht şimdi gene bir mesele çıkarmıştır. La Hey'de toplanan konferansta Dr. Schacht Young plânını akim bırakmak için gene bir şey yapmıştır. Mesele şudur: Dr. Schacht ın başında bulunduğu Reichsbank yani Almanya devlet bankası Young plânı mucibince tesis edilecek tediyat bankasına 8 milyon dolar sermaye vermek mecburiyetindedir. Fakat eğer Almanya bu parayı vermezse Young plânı suya düşecekti. Dr. Schacht bu parayı vermeğe razı olmak için bazı takım şartlar ileri sürmüştür. Bu şartların en mühimi de Almanya eğer taahhütlerini ifa etmez ise Fransanın kabul etmek istediği müeyidelerden istifade geçilmesidir. Halbuki Fransalar en ziyade bunda ısrar ediyorlardı. Eğer Almanya taahhütlerini yapmaz ise bundan bütün Young plânı akim kalacaktır. Dr. Schacht ın bu hareketi konferansta derin bir hayret uyandırdı. Berlinde de bu hareketi herkesi şaşırttı. Fakat millîler pek tabiî olarak buna memnun oldular. Çünkü millî Young plânını âkim bırakmak için ne kadar şiddetli müdafaalarda bulundukları hatırlardadır. Reichsbank müdürünün bu hareketi üzerine Alman hükûmeti de müşkül bir vaziyete düştü. Alman devlet bankasının nizamnamesi mucibince müdürün salâhiyeti çok vardır. Devlet bankası müdürünün bu salâhiyetlerini tahdit etmek için yeni bir cereyan çıkardı. Dr. Schacht ın âleyhinde bulunanlar şöyle diyorlar:

Doktor Şaht

" Mesul hükûmet konferansta bir takım taahhüdata girmek mecburiyetinde kaldı. Halbuki tamirat meselesini aslî'yet suretile halletmek için Young plânını tatbikten başka çare kalmamıştır. Böyle bir halde Alman devlet bankasının müdürü elinden gelen her çareye baş vurarak bu plânı akim bırakmağa oğraşıyor. Onun için bu müdürün salâhiyetlerini tahdit ederek kendisini mesul hükûmetin siyaseti âleyhinde hareket edemiyecek bir vaziyete getirmeli..

Alman murahhaslarına Berlinden verilen talimat ile Dr. Schacht'ın çıkardığı buhran halledildi. Çünkü beynelmilel tediyat bankası için verilecek 8 milyon doları devlet bankası vermediği takdirde Alman hükûmeti bu parayı memleketin diğer bankalarından temin edeceğini La Hey de alacaklılara bildirdi.

Bilhassa Fransa gazeteleri bu vesile ile Reichsbank müdürünün âleyhinde çok şiddetli neşriyatta bulunuyorlar. Banka müdürünün siyasî sahadaki emelleri için Young plânını âkim bırakmağa çalıştığını iddia ediyorlar. Bu iddiaların mahiyeti ne olursa olsun malûm olan bir hakikat vardır ki o da bu meshur adamın Almanyanın taçsiz imperatoru tabirine lâyik olacak kadar kuvvetli bir şahsiyet olmasıdır.

Ispanayda

Talebe Birliği dağıldı

MADRİT, 18. A. A. — Darülfünunlular birliği siyasî mahiyette bazı hareketlerinden dolayı dağıtılmıştır.

Kimse kabul etmiyor

MADRİT, 18. A. A. — Millî meclis âzalığına kabul için muayyen müddet nihayet bulmuştur. Gazeteler yeni âzanın isimlerini neşretmektedir. Sabık başvekiller ile meb'usan ve âyan reisleri ,Madrit barosunun mümessilleri işçiler umumî birliğinin ve hukuk akademisinin mümessilleri meclise âzâ olmağı kabul etmemişlerdir.

Kömür konferansında

CENEVRE, 18. A. A. — Kömür meselesi hakkında tetkikatta bulunan konferansta kömür madenlerinde çalışma müddeti hakkında henüz bir anlaşma hasıl olamamıştır. Bu vaziyet neticesi olarak beynelmilel mesai konferansının bu nokta hakkında rey ve mutaleasını bildirmesi lâzımgelmektedir.

Londraya hareket

LAHEY, 18. A. A. — M. Tardieu Londraya gitmek üzre saat 22 de Rotterdam'da vapura binmiştir.

Alman meclisi

BERLİN, 19. A. A. — Reyhiştag meclisi ikinci kânunun 23 üncü günü toplanacaktır. Parlâmento muhabiri Young plânı hakkındaki kanunların 7 şubatta müzakere edileceğini tahmin evlemektedir.

Felemenkte

Uzlaşmıyorlar!..

Küçük itilâfa karşı Macaristan ısrar ediyor

LAHEY, 18 .A. A. — İngiltere, Fransaveİtalya mümessilleri küçük itilâf murahhaslarile bir arada toplanmışlardır. Fakat Young plânının tatbikına ait nihaî protokolun Romanya, Yugoslavya ve Çekoslovakya hükûmetleri tarafından imzasını temin hususunda henüz bir anlasma hâsil olmamıştır. Çekoslovakyaya [illegible]rılacak tediyat ile doğrudan doğruya alâkadar olan İtal[illegible]a da küçük itilâf hükûmetleri takındıkları vaziyette devam ettikleri takdirde protokolu imza etmek istememektedir. Mükâlemelere devam olunmaktadır. Bu temas ve müzakereler yarın da devam edecektir. Küçük itilâf hükûmetleri aralarında mevcut olan tesanüdü bozmak ve Bulgaristan ile Avusturya ve Macaristandan alacakları olan paralardan vazgeçmek imkânsız olduğunu beyan etmektedir.

M. Snovden, M. Pirelli, M. Tardieu, M. Cheron ile M. Loucheur Kont Bethlen nezdinde âcil bir teşebbüste bulunmuşlar ve para meselesine müteallik ihtilâfların halline imkân hasıl etmek için müşterek bir sermaye vücude getirilmesi esasını kabul etmesini ısrarla istemişlerdir. Kont Bethlen bu müracaat üzerine istinat ettiği sebepleri izâh etmiştir. Bu sebep ve mülâhasalar büyük devletlerin mürahhasları tarafından kabul edilmemiştir. Murahhaslar Macaristanın herhangi bir suretle uzlaşmaktan imtina eden yegâne hükûmet olduğunu Kont Bethlen'e ima etmişlerdir.

Fransa ile Almanya iyi!...

LAHEY, 18. A. A. — Konferansın nihayet bulmak üzre olduğu şu sırada müzakerelerden elde edilen hayırlı neticeler ehemmiyetle kaydedilmektedir. Fransız murahhasları Alman borcunun siyasî sahadan ticarî bir zemine intikal etmesinin Fransız-Alman münasebatı üzerinde çok iyi bir tesir yapacağı mütaleasındadır.

Gece yarısına kadar

LAHEY, 19. A. A. —Şark tamiratı komisyonu mesaisine devam etmektedir. Ancak Macaristana ait meselelerin hallî yolunda bir terakki elde edilemediğinden celse gece yarısı tatil edilmiştir. Elyevm müzakereye esas olan müşterek sermaye A ve B kısımları namile ikiye ayrılmak istenmektedir. Mevcut tasavvura göre A kısmı halledilmiş olan meselelere B kısmı da müzakeresi geri bırakılmış olan diğer işlere tahsis olunacaktır.

Nihayet itilâf oldu

PARİS, 19. A. A. — M. Tardieu, M. Briand'a gönderdiği bir telgrafta Almanların tamirat borcu meselesi hakkında anlaşma hâsil olduğunu bildirmiş ve cihan sulhünün menfaati namına bu hayırlı neticenin elde edilmesini mümkün kılan filîiştirakinden dolayi memnuniyet beyan etmiştir.

Londrada müzakereler

LONDRA, 19. A. A .— M. Mac Donald bugün M. Tardieu ve M. Briand ile görüşecektir. Başvekil dün M. Grandi ile müşavere etmiştir.

—o—

Çin ile İtalya

NANKİN, 19. A .A. — İtalya haricezmemleket hak ve imtiyazlarından vazgeçmeğe razı olmamıştır.

—o—

Hindistanda tezahürat

LONDRA, 19. A .A .— Matbuat cemiyetine Kalkütadan gelen bir telgrafta Lahor gongresi tarafından istiklâl ilânı hâdisesinin ikinci kânunun 26 sında tantanalı bir surette tesidi için Hindistanda büyük hazırlıklar yapıldığı bildirilmektedir.

Bugün

Akdeniz misakı

Akdenizdeki devletler arasında bir itilâf akti meselesi gene tazelendi. İngiliz hüknmetinin Fransaya verdiği cevapta bu meseleye de temas edilmiştir. Fransa hükûmeti Akdeniz devletleri arasında bir teminat ve ademi tecavüz muahedesi akti lüzumunu ileri sürmüştü. Fakat Londra hükûmeti de bu fikri tasvipkâr görünmedi.

Bundan sekiz sene evvel Washingtonda toplanan bahrî tahdidi teslihat konferansının neticesi olarak Bahrimuhiti Kebirde alâkaları olan devletler - İngiltere, Amerika, Fransa ve Japonya - arasında bir ademi tecavüz muahedesi aktedilmiştir. İngiliz hükûmeti buna müşabih olarak Akdeniz için de Fransa tarafmdan bir itilâf hasıl olmasının faydalı olacağı fikrini fazla buluyor.

Akdenizdeki devletlerin zaten emiyeti akvamda aza olmaları hasebile lüzum olduğu zaman bu itilâf için toplanıp müzekerede bulunabilecekleri kaydediliyor. Mamafih İngilizlerin böyle bir teklifi ihtiraz ile karşılamaları cevabî notanın bir cümlesinde daha açıkça görünüyor. Onda şöyle deniyor ki: alâkadar bütün devletlerle bu hususta fikir teatisinden memnun olacaktır.„ Bu cümlenin açıkça demek istediği şudur:

İngilterenin bu hususta ne diyeceğini öğrenmeden sakın böyle bir şey yapmağa kalkışmayınız!...„

Bu cümlenin itilâfperver görünmekle beraber asıl ne demek istediği gizli değildir. İngilizler Akdenizde her hangi bir taahhüde girişmiyerek serbest kalmak istiyorlar. Çünkü İngiliz imperatorluğunun bir takım yolları da Akdenizden geçiyor.

Akdeniz meselesi Fransa ve İtalya arasında son zamanlarda mevzuu bahsoldu. İtalya hükûmeti Akdenizde Fransanınkine müsavi bir donanma istiyorlar. Onun için Akdeniz hakkında bir itilâf aktinden evvel iki taraf arasında diğer mesailin hallini istiyorlar. Bu mesail bahrî tahdidi teslihat bahsinde iki tarafın donanmaları arasında müsavata taalluk ediyor. Halbuki Paris ve Roma arasında şimdiye kadar bu hususta geçen müzakereler iki tarafın kendi noktai nazarlarında ısrar etmelerini göstermekten başka bir netice vermedi.

Fransa böyle bir müsavatı kabul etmek istemiyor. Neticeye gelelim: Akdeniz itilâfı Bahrimuhiti eKbir itilâfı kadar kolay olmıyacak.

Maarif cemiyetinin yıl dönümü

ANKARA, 19. (Telefonla) — Türk Maarif cemiyetinin teşekkülünün yıl dönümü münasebetile 31 Kânunusanide yapılacak merasimi tesbit için heyeti idare salı günü toplanacaktır.

Cemiyet, memleketimiz mebani ve abidatından mürekkep seri hâlinde kartlar basılmasını ve Türk ve ecnebî meşahirinin resim ve küçük tercümei hallerini muhtevî kart postallar tabedilip satılığa çıkarılmasını kararlaştırmıştır.

— Evlenmeden evel beni çok seviyordun.

— Evet, evli kadınları sevmediğimi her zaman söylemez miyim..

Mısırda

İstiklâl için

Bir neticeye varmak ümidi kuvvetleniyor

Kahireden yazılıyor: — Mısır parlamentosu ayın 11 inci günü Kral Fuadın nutku ile açıldı. Bu nutkun en mühim kısmı hiç şüphesiz İngiliz — Mısır itilâfı meselesine temas eden cihetlerdir.

Kral Fuat

Bir de kanun esasinin muhafazası için bir takım kanun lâyihalarının parlamentoya tevdi edileceği zikredilmiştir. Eski hükûmet zamanında ve kanunu esasnin tatil edildiği zamanlara ait mesail parlamentoya arzedilecektir. Gümrükler için yeni bir tarife yapılacaktır. Bir de ziraat bankası tesis edilecektir. Yeni hükûmet daha bir çok şeyler yapacaktır. Kralın nutkunda bunlar sayılmaktadır.

İngiliz — Mısır meselesine gelince; Mısır hükûmeti İngiltere ile tam bir itilâfa vasıl olmak için ümit beslediğini söylemektedir.

Kralın nutkunda İngiliz — Mısır muahedesi meselesinde pek itilâfperverane bir lisan kullanılmış olması mevkii iktidarda bulunan Vafd millî fırkasının müstakbel İngiliz — Mısır müzakeratında müsbet bir neticeye varmak emelinde olduğunu göstermektedir. Meclisi mebusan riyasetine Vasıf paşa intihap edilmiştir.

Almanyada

Amanullah Hanın borçları

Berlinden yazılıyor: — Sabık Afgan kralı Amanullah Han Avrupa seyahati esnasında milyonlarca mark borç mukabilinde bir takım mübayaata bulunmuştu.

Amanullah Han

Bir Alman gazetesinin yazdığına göre şimdiki Afgan hükûmeti sabık Kralın borçlarını tediye edeceğini bildirmiştir.

Fransada

Feci bir cınayet

PARİS, 18. A. A. — Argentine'in Roma sefirinin yeğeni Mm. de Lasota Oteuil'deki kıliniklerden birinde muayene edilmek üzre beklemekte iken birdenbire yanına kocası gelmiş ve kendisini tabanca ileğır surette yaraladıktan sonra başına iki kurşun sıkarak intihar teşebbüsünde bulunmuştur. M. de Lasota'nın vaziyeti ümitsizdir. Yapılan tahkikat neticesinde M. de Lasota ile zevcesinin birkaç ay evvel bir kavga neticesinde ayrılmış ve son günlerde gene bir araya gelmiş oldukları, mamafi Mm. de Lasota'nın boşanmağa azmetmiş olduğu anlaşılmıştır.

Lasota nakledildiği hastanede gece saat birde ölmüştür.

Hırsız mı, artist mi?...

PARİS, 18. A. A. — Alman sinema artistlerinden Vilhelm Perlevitz ile dişçi Karl Ohlynından 700 bin frank kiymetinkuyumculardan birinin dülkâde müçevher çalmış olmakla maznunnen tevkif edilmişlerdir. Zabıta bunları cenubî Amerikaya kaçmaya hazırlandıkları sırada yakalamağa muvaffak olmuştur. Mevkuflar cürümlerini itiraf etmişlerdir. Almanya bunların kendisine teslimini istemektedir.

Son Haberler

Türkiye-Bulgaristan

Ticaret muahedesini tecdit edeceğimizi bil[illegible]

SOFYA, 18. A. A. — Türk ye sefiri halihazırda [illegible] ticaret muahedenamesinin gelecek mayısın birinde [illegible] hitam bulacağı cihetle yeni muahedenin akti için müzak[illegible] başlamağa Ankara hükûmetinin amade olduğunu Bulgar[illegible]metine bildirmiştir. Bulgaristanın pek yakında Türk hük[illegible]ne tevdi edeceği projeyi izhar etmek üzre hususî bir kom[illegible]teşkil edilecektir.

Avrupada

1930 kışı..?

Yüz sene evvelki gibi mi?

Paristen yazılıyor: — Bu sene kış nasıl olacak?. İşte hepimizin soruşturduğumuz sual budur. Her halde bazı ufak farklar istisna edilirse şimdiye kadar kış mevsiminden şikâyet için elimizde kuvvetli bir sebep yoktur. Fakat bundan sonra ne olacak?... Bundan iki sene evvel maruf heyet âlimi M. Hemery 1930 senesi kışının bundan bir asır evvelki gibi, yani 1830 kışına benziyecek diye bir kehanette bulunmuştu. Şimdi herkes bu kehanetin çıkmasından korkuyor. Gene herkes M. Hemery'nin dediği çıkmamasını bütün kalbile temenni ediyor.

Yüz (sene evvel filhakika Avrupada şiddetli bir kış olmuştur. O zamanki Paris sokaklarında halkın gelip geçerken ellerini ısıtabilmesi için kömür maltızları yakılmıştır. İsviçrede kar değil, buz parçaları yağmıştır.

Avrupanın bir çok yerlerinde donanlar, tipide kaybolanlar olmuştur. En büyük şehirlerde bile vesaiti nakliye işlemez olmuştur. Mahvolan hayvanatın hesabı belli değildir.

İşte M. Hemery bu kış da 1830 kışı gibi olacağını iddia [illegible]miştir.

Fakat gene salâhiyet sah[illegible] heyet alimleri diyor ki:

— Kışın her yüz senede [illegible] şiddetli olacağını kabul etm[illegible] için fennî bir mecburiyet yo[illegible]tur!.

Muhtelis vez[illegible]ed

ANKARA, 19. (Telefon[illegible] Cenup hududunda "Sapan[illegible]li" gümrük veznedarı Hal[illegible]ya Efendi bir müstantiğ[illegible] madenî lira Emanet bir p[illegible]le veznedeki 200 kâğıt [illegible] zimmetine geçirerek kaç[illegible] kiliste yakalanmış ve m[illegible]meye verilmiştir.

—o—

Memurin apartımanl[illegible]

ANKARA, 19. (Telefonla[illegible] Maliye vekâleti tarafından [illegible]pılmasi mukarrer memuri[illegible] partumanları son vaziyet [illegible]yisile yeni bir tetkikten ge[illegible]ştir.

Evvelce hazırlanan proj[illegible] plânlar hakkında Heyeti v[illegible]lece yeni esaslar tesbit e[illegible]miştir.

İnşaatta kullanılacak m[illegible]delerde memleket dahilinde[illegible]mini kabil olanlar tasrih e[illegible]miş ve haricçten ithâli mec[illegible]rî maddelerde bir liste halin[illegible] tesbit olunmuştur. Apartım[illegible]larda demir yerine mecburî [illegible]mıyan mahallerde kerested[illegible] istifade edilecektir.

Spor

İstanbul'un en iyi koşucuları

Atletizm antrenörümüz 100-10000 metre koşucularımız hakkında ne düşünüyor?

Atletizm antrenörü Her Aleks Abraham' ın gazetemiz için şayanı alâka iki makale yazdığımı iki gün evvel bildirmiştik. Bu makaleler antrenörün, 100 metreden 10,000 metreye kadar mesafeler üzerinde İstanbul'un en iyi koşucuları hakkındaki fikirlerini ihtiva etmektedir.

Bu yazıların koşu ile meşgul olan bütün atletlerimiz tarafından olduğu kadar atletizmi seven karilerimiz tarafından da büyük bir alâka ile okunacağına eminiz.

Birinci yazı 100, 200 ve 400 metre koşucularına aittir. Yarın neşredeceğimiz ikinci yazı ise 800, 1500, 3000 ve 10000 metre koşucularından bahis olacaktır.

İstanbulun en iyi koşucu atletleri

Atletlerimizin geçen mevsimdeki spor faaliyeti göz önüne getirilirse en evvel nazarı dikkatimizi celp eden şey, atletlerin adedinin çoğalmasıdır. Evvelki sene müsabakalara pek az atlet iştirak ettiği görüldüğü halde, bu seneki müsabakalar, bilhassa koşular, daha çok kalabalık olmuştur. Hemen her defa seçmeler yapmak mecburiyeti hâsıl olmuştur. Finallerde bir çok aynı derece ve kıymette rakiplerin çarpıştığı görülmüş ve iyi neticeler elde edilmiştir. Bir çok Türkiye rekoru da kırılmıştır: 50 metre 5, 3/5 saniye, 100 metre 11 saniyede, 200 metre 22, 4/5 saniyede ve 10.000 metre 36 dakika 15 saniyede.

100-200-400 metre

Sürat koşularında en muvaffak olanlar Galatasaray kulübünden Semih ve Mehmet Ali beylerdir. Genç ve azimkâr Semih 100 metroyu 11 saniyede katetmiştir ki bu beynelmilel bir derecedir. Semih spor sahasında büyük bir gayret ve arzu ile kabiliyetinin inkişafına çalışmaktadır. Vücüdünün teşekkülâtı ise 100 metro koşusuna son derece müsait olduğu cihetle, ecnebi rakiplerle karşılaştırıldığı takdirde yeni bir rekor kıracağı bence muhakkaktır. Semihin 200 metro ve 400 metroda dahi rekor kırması muhtemel ise de henüz 18 yaşında olduğundan şimdilik yalnız 100 metro koşması doğrudur. Zira 100 metro için ilk gençliğin kuvvet ve elâstikiyeti lâzımdır.

Semihin 100 metroda en kuvvetli rakibi kulüp arkadaşı Mehmet Alidir. Mehmet Alinin 200 metroda rekoru 22, 4/5 saniyedir ve daha çok terakki edecek, yeni rekorlar tesis edecektir. Uzun vücudu 100 metrodan ziyade 200 metroya elverişlidir. Uzun adımlarla bittabi azamî sür'ati ancak yavaş yavaş elde edebilecektir. Fakat Semih'de olduğu gibi Mehmet Ali'de de vücudunun spor kabiliyetini azamî haddine vardırmak a[illegible]zusu mevcuttur. Sistematik kış a[illegible]renmanları, şimdilik antrenmanlar[illegible] gösterdiği güzel koşu stilini sıkı m[illegible]sabakalarda dahi gösterebilmek iç[illegible]elzem olan kuvvet ve mukavem[illegible] vücudune verecektir. Bence Mehm[illegible] Ali ve Semih bugünkü vaziyetleri[illegible] de Türkiyenin beynelmilel mücade[illegible]sinde hakiki mümessilleridirler.

Sür'at koşularında muvaffak ol[illegible] bir kaç tane daha genç atlet mevc[illegible] olduğunu memnuniyetle görüyoru[illegible] Bunlardan Galatasaraylı Enis B[illegible] 100 metroyu 11,3/5 saniyede koşm[illegible]tur. Kendisinde çok büyük bir ter[illegible]ki arzusu vardır. Gayet iyi bir ba[illegible]rak takımı koşucusu olduğu ben[illegible] muhakkaktır. Sıkı bir antrenman [illegible]yesinde koşu stilini düzeltebilme[illegible] için bir an evvel büsbütün kesbi a[illegible]yet etmesini temenni ederim. 100 m[illegible]ro İstanbul şampiyonu Fenerbahç[illegible] Saki Beydir. Şimdilik 200 metro [illegible] 400 metroda fazla muvaffak olaca[illegible] kanaatındayım. Daha çok vücut i[illegible]manlarına muhtaçtır.

Galatasaraylı Saffet ve Harbiye[illegible] Nuri ve Hayri Beylerin 100 met[illegible]ya istidatları var. Yalnız Hayri [illegible] Nuri beylerde daha fazla itimadı n[illegible]görmek isterim. Bunun için çok [illegible]cut idmanları tavsiye ederim. Bitt[illegible] 100 ve 200 metroluk koşularda [illegible] neticeler elde edebilecek daha [illegible] çok atletlerimiz var. Fakat bunlar[illegible]kışın ve yazın sistamatik hazırlanm[illegible]larına vakit lâzım. Galatasaraylı [illegible]nasi, Beşiktaşlı Nuri ve İbrahim [illegible]yler bu meyandadır. Son zamanl[illegible] kadar 400 metro koşusu Galatasa[illegible]ylı Besimin koşusu idi. Halbuki [illegible] sene 400 metroya 53 1/5 saniy[illegible] koşarak senenin en iyi derecesini [illegible]de eden Semih'ten maada Fenerb[illegible]çeli bir çok 400 metrocu atletin n[illegible]cut olduğunu memnuniyetle kay[illegible] debiliriz. En önde Sait ve Saki B[illegible]ler; bunlarda itimadi nefs eksik. [illegible]ydar, Muhtar ve Baki Beyler ke[illegible]kulüplerinde 400 metrocu rakipler[illegible] çokluğundan bu seneki dereceleri[illegible] terakki etmek mecburiyetinde k[illegible]caklar. Bunlardan başka Fenerba[illegible]nin 100 ilâ 400 metro koşuların[illegible] muvaffak olacak iki emektar at[illegible] daha var. Früzan ve Bedi beyler. [illegible]nerbahçe 4×400 metro bayrak İst[illegible]bul şampiyonu olduğu gibi, Gala[illegible]sarayla karşılaştığı takdirde yeni [illegible] rekor tesis edeceği muhakkaktır. [illegible] ise Fener için mühim bir terakki [illegible]seridir.

Bugün İstanbul'da teşekkül ed[illegible]lecek (4×100) ve (4×400) met[illegible] bayrak takımlarının Balkan millet[illegible]nin Millî bayrak takım'arından d[illegible]iyi oldukları şüphesizdir.

Memleketimiz orman ve madenlerle dolu iken senede mahrukat için milyonlarca lira vermemiz günahtır.

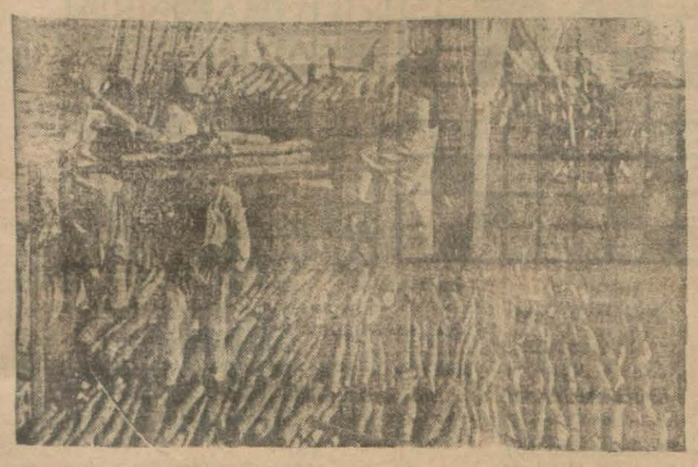

Haricî mahrukat için senede verilen para 2 milyon lirayı geçiyor

Halbuki odun ve kömürü dahilden temin etmek kabildir

İstanbulun mahrukât ihtiyacının mühim bir kısmının Bulgaristan kömürlerile temin edilmesi yüzünden son bir sene zarfından 2 milyon liralık kambiyo harice gitmiştir., Yaptığımız tetkikata göre, bu ithalât tamamen fuzûlidir ve kolaylıklâ önüne geçmek mümkündür. Trakya ve Anadolu şahillerinde kömür istihsalâtını tezyit etmek için alınmakta olan esaslı tedbirlerle vaziyetin düzeleceği anlaşılmıştır.

Mahrukat cemiyeti reisi Şakir Bey, bir muharririmize demiştir ki:

— "İstanbulun mangal kömürü sarfiyatı senede 32 milyon okkadır. Bunun 18 milyon Bulgaristandan gelmektedir. Halbuki umumî harpten evel yerli kömürler istihsalâtı, bütün sarfiyata tekabül etmekteydi.

Mamafi Millî mahrukât şirketi mahrukat ihtiyacını tamamen yerli istihsalâtla tatmin etmek üzre faaliyete geçmiş ve bu husustaki istihzarat için sermayesini 100,000 liraya iblâğa karar vermiştir. İlk baharda şirket, Trakyada bu işi yapacaktır. Memleketimizde Linyit kömürleri pek çok olmakla beraber kudreti harariyesi az olduğu için rağbet bulmuyor. Son zamanlarda bilhassa kok kömürünün sarfiyatı artmıştır. Bu hem kuvvetli ve hem de ecnebî kömürlerinden ucuzdur.

Cemiyetimiz, kok kömürünün Rus ve İngiliz antrasit kömürleri ithalâtına lüzum bırakmıyacağı kanaatindedir.

Bunun için kok istihsalâtına da ehemmiyet vereceğiz. Kok kömürünün tonu 25 lira, okkası 4 kuruştur. Bir senede 15,000 ton kok kömürü sarfedilmektedir. Hiç lüzum olmadığı halde itiyat yüzünden Antrasit sarfiyatı 16,000 tonu buluyor ki yerli kok kömürleri taammüm ettikten sonra antrasit ithalâtı âzalacağı muhakkaktır.

Bu kış İstanbulun odun ve kömür stoku ihtiyaca kâfi olduğundan buhran olmıyacaktır. Şimdi şehrimizde 10 milyon okka mangal kömürü, 8000 ton kok kömürü, 75,000 çeki odun vardır. Fiatlerin pahalılığı, geçen seneki buhrandan ileri gelmiştir.

Mamafi fiatler geçen kıştan farklı değildir. Odun ve kömürün toptan satışlarında ihtikâr yoktur.

Perakende satışlarda ihtikâr yapanları Emanete bildirirek teeziye ettiriyoruz. Yerli kömürler 6,5 - 7,5 kuruş, Bulgar kömürleri 7 kuruş 30 paradır. Mahallelerde bile 8 kuruştan yukarı fiatle satılmaması lâzımdır. Odun fiatlerine gelince, Anadolu mıntakalarının çeki-

Süleyman Fikri B.

si 4,50 Rum eli malları 500 kuruştur. Odunun bir çekisinde kazanç 25 kuruştan ibarettir. Kömürün bıraktığı ticaret ise 15 paradır.

Bu kış fiatlerin daha ziyade tereffü etmesi için ortada hiç bir sebep yoktur. Maden kömürleri sarfiatı da artmaktadır. Bunun sebebi sobalarda yakılması tedricen taammüm etmekte olmasıdır." Mahrukât tacirlerinden Süleyman Fikri Bey de şunları söylemiştir:

— "Trakya, Marmara havzası ve Şilede, İstanbulun bütün mahrukat ihtiyaçlarını temine kâfi orman vardır. Hattâ ecnebî memleketlerine de odun ve kömür ihraç edebilecek vaziyetteyiz. Bu ormanlardan 50 milyon okka mangal kömürü istihsal edilmektedir. Odun miktarını da 300,000 çekiye çıkarmak kabildir. Hattâ bu orman mıntakalarının ekseri halkı odun ve kömür istihsalâtile geçinmektedir.

Bulgar kömürleri memleketе kısmen kaçak olarak getirildiğinden yerli kömürleri amilleri bu kaçak mallarla rekabet edememektedir.

Hariçten gelecek mahrukâta himayekâr ağır gümrük resmî vazetmek lâzımdır.

Odun ve kömür istihsalâtı, bazılarının zannettiği gibi ormanları tahrip etmez. Bilâkis daha kuvvetli bir hâle getirir. Senelerce ağaçları kesilmiyen ormanlar ihtiyarlar ve harap olur, Rumeli mangal kömürleri, Bulgar kömürlerinden aşağı değildir. Halbuki Bulgar malları fiat itibarile 40-60 para kadar daha yüksektir.

Karadenizdeki fenerler

Vapur kumpanyaları Karadenizdeki seferlerden Deniz ticareti müdiriyetine şikâyet etmiştir.

Aldığımız malûmata göre fenerler ideresi Karadeniz limanlarındaki bazı fenerleri değiştirecek, ihtiyaca uygun bir şekle getirecektir.

Bundan başka bazı limanların ehemmiyeti artmıştır. Bu limanlara da fenerler konulması icap etmektedir.

Limanlara konulacak fenerler bir heyet tarafından tetkik edilecektir.

Tayyare ihtifal hazırlığı

Bugün merasim heyeti toplanacak

Tayyare cemiyeti reisinin beyanatı

Ayın 27 isinde yapılacak olan tayyare şehitleri [illegible]ne ait merasim faaliyetine devam olunmaktadır. Bu hususta cemiyet reisi Fehmi B. bir muharririmize şu izahatte bulunmuştur:

— "Merasim programının tabiki intizam ve inzibatın temini içinİstanbul merkez kumandanlığı riyasetinde bir heyet teşkil olunmuştur.

Tayyare cemiyeti reisi Fehmi B.

Bu heyete şehremanetinden, maarif eminliğinden, polis müdürlüğünden ve Tayyare cemiyetinden birer zat dahildir.

Bu heyet yarın (bugün) saat 15 te Tayyare cemiyeti İstanbul vilâyet merkezinde içitima ederek işe başlıyacak ve lâzım gelen ihzaratı ikmal edecektir.

Diğer taraftan cemiyetimiz namına 6 Şubatta Maksimde verilecek olan balo için teşkil olunan komite faaliyetine devam etmektedir.

Balonun mükemmeliyeti için her türlü tedabir alınmıştır.

Fehmi B. Şamda rekzi kararlaştırılmış olan abide hakkında demiştir ki:

— Bu işle alâkadar değiliz. Merkezi umumî ile Güzel san'atlar birliği abide ile meşgul bulunmaktadır.

Mamafi Eskişehirde de bir tayyare abidesi rekzi kararlaştırılmış ve bu hususta mimar Vedat B. tarafından tersim olunan resim Eskişehire gönderilmiştir.

Etıbba odası içtimaı

Şimdiye kadar bin doktor kaydedildi

Dün etıbba odası meclisi idaresi içtima ederek oda mıntakasına dahil ve Vilâyetten gelen kayıt evrakının muamelesini intaç ve bazı mukarrerat ittihaz etmiştir.

Şimdiye kadar odaya bini mütecaviz doktor kaydedilmiştir.

Etıbba odası reisi Tevfik Salim paşa, sıhhiye vekâletile temas etmek üzre dün akşam Ankaraya hareket etmiştir.

Rüsumat motörleri

Rüsumat idaresi tarafından İngiltereye sipariş edilen açık denizlere mahsus toplu muhafaza motörleri bugün limanımıza gelecektir.

—o—

Kalik atya hırsızlarının muhakemesi

Birinci ceza mahkemesi Kalikratya hırsızlarının davasını gördü. Kalikratyaya bir yaz tatili geçirmek üzre gitmiş bulunan M. Kostantinidis otomobilile bir cuma günü seyahate çıkar,yolda şoförŞakir evelden arkadaşlarile kararlaştırdığı üzre lâstiği patlatır. Bu esnada Kâmil, Muharrem, Kâni, Hüseyin, eve girerek bir çok zıkıymet eşyaları sirkat ederler.

Dünkü mahkemede maznunların ifadelerini almış olan jandarma karakol kumandanı ile diğer şahitler dinlendi. Şahitler maznunların ifadelerinde sirkati itiraf ettiklerini söylediler. Dava müdafaa şahitlerinin celbi için talik olundu.

—o—

Bir tayin

İkinci ceza mahkemesi azasından Etem B. Afyonkarahisar ceza reisliğine tayin edilmiştir.

Ilk kar dün yağdı

Bu günde kar yağacak

Hararet dün sıfıra kadar düştü

Dün İstanbula ilk kar düştü. Dün sabah derecei hararet birdenbire sıfıra kadar inmiş ve akşama doğru lapa lapa kar yağmıştır. Fakat bu şekilde yağış pek az devam etmiştir. Günün muhtelif saatlerinde sulu sepken ve bazan ince dolu şeklinde yağış olmuştur. Dün azamî hararet 4 asgarî sıfırdı. Kandilli rasatanesine nazaran bugün ürzgâr şimalden esecek, hava kapalı olacak, ve arada sırada hafif kar serpiştirecektir.

Yeşil köy rasat merkezi de, bugün karın devam edeceğinde Kandilli rasatanesile ittifak etmektedir.

Memleketimizin ekseri mıntakalarında soğuk ve kar hüküm sürmektedir. Ankara rasat merkezinin de raporu şudur:

Hava memleketimizde garbî ve şimalî Anadolu mıntakalarında bulutlu ve yağışlıdır. Şarkî Anadolu kısmen bulutlu, rüzgâr garbî Anadoluda karayelden mutedil esecektir. Şarkî ve cenubî Anadoluda hafif esecektir. Çorlu mıntakası karlıdır.

Millî iktısat ve tasarruftan ne anlıyoruz

A. İhsan B. ne diyor?

Tasarruf edelim demek ziyade çalışalım demektir

Yarına Allah kerim kafasile büyüyenler bu memlekete muzirdirler

Servetifünun sahibi Ahmet İhsan Bey, anketimize şucevabı veriyor:

—Bin nasihatten bir musibet yektir diye bir darbı meselimiz vardır. Atalar, bunu söyledikleri zaman bizim psikolojimizi çok iyi biliyorlarmış. Onun için dir ki ben geçenki kambiyo buhranının zuhurundan şahsen memnunum. İktisadiyatla alâkası olmıyan milletimiz ancak böyle maddî bir nasihat karşısında gözlerini açabilirdi.

Hükûmet bu hareketin başına geçtiği için şimdi herkes onun çizdiği yoldan yürümeli. Yalnız, ben bilerek yürünmesini istiyorum.

Bir kere tasarruf etmek ne demektir? Herhalde bir adamın ihtiyaçlardan vaz geçip mahrumiyete katlanması demek değildir.

Ben, tasarruftan şunu anlıyorum:

Tasarruf edelim demek ziyade çalışalım demektir. Ziyade çalışmak ta istihsal hayatına girmek demektir. Bu dersi bizim köylülerimize verecek değiliz.

Onlar zaten istihsal hayatındadırlar.

Ben bu dersi büyük şehirdekilere ve bu meyanda bilhassa İstanbul Türklerine vermenin doğru olduğu fikrindeyim.

Çünkü İstanbulun Türk olmıyan unsurları ötedenberi istihsal hayatındadırlar. Türk unsurunun müstahsil olması İstanbulluların kendi kabahati değildir. Dört asırdanberi saltanat idaresi İstanbul Türklerini hazır yiyici yapmıştır.

Ben öyle ihtiyar kadınlar biliyorum ki bir ev idaresi için para lâzım olduğu bile bilmezler, evin efendisi getirir biz de yeriz diye dü[illegible]rlerdi.

Şimdi böyle analardan terbiye alan İstanbul Türklerini iktisat bilmiyorsunuz diye itham doğru değildir.

Tasarruf çalışmaktan ibaret olduğunu mekteplerde yeni yetişen nesle öğretmek icap eder.

İkinci mülâhazam medenî ihtiyaçları sade ve sağlam eşyadan temin ederek bunların lüks kısmından kaçmaktır ve kaçarken sağlam ve sade eşyayı mümkün olduğu kadar memleket malûmatında aramaktır.

Kız ve erkek çocuklarımıza şahsî aile bütçesi ne demek olduğunu öğretmeliyiz.

Yarına Allah kerim kafasile büyüyenler bu memlekete muzirdir. Benim babamın babası Taşköprüden gelmiş bir saraçtı. Annemin büyük babası ise Kazaskerdi.

Ben eski Türklerin iktisat ruhunu baba tarafından aldım ve anam tarafındakilerin ananesile mücadele ettim.

Martın 17 inci günü matbaayı tesisimin 41 inci senei devriyesi geliyor. Ben bu matbaaya inanılmıyacak kadar ufak bir para ile başladım ve bu parayı top hane tercümanlığımdaki aylığımdan artırdım.

41 senedenberi bir prensibim var. Hiç bir sene o senenin temettüünden yemedim. Bir sene evvelki temettüden yedim ve geçen seneden kalanın daima

Ahmet İhsan B.

yüzde onunu ihtiyata ayırdım.

Bu prensip sayesinde 190[illegible] inkılâbında, harbi umumide karşıma çıkan maddî zararlara dayanabildim. İhtiyatım olmasaydı batmıştım.

Kanaatım şudur: Zenginlik çok para sahibi olmak değildir. Muntazam çalışmak ve kazandığını tutabilmektir. Güç kazanalar kazandığını tutacak kabiliyette olurlar Onun için atalar Haydan gelen huya gider demişlerdir.

Harpte kazananların akibeti bunun en beliğ misalidir.

Ferden iktisatçı olmak için bir kaç şart vardır: 1—İhtiyatlı olmak. 2—İsraftan kaçınmak. 3—Bakımı ve tutumu (Entretien) bilmek.

Bir kimse giydiği elbisenin, kullandığı ev eşyasının, bunlara benzer diğer şeylerin tutumunu bilirse iki kat kazanıyor demektir.

Eski İstanbul terbiyesi, mal ve servete istihza ile bakılır ve malını muhafaza edenlere cimri denir, israf hareketlerine de bayağılık süsü verilirdi. Bence rintmeşreplik denilen hareket süfliliğin, mendeburluğun timsalidir.

Bu huyu kaldırabilmek için bir neslin yeniden yetiştirilmesi icap eder."

Beyoğlu icra dairesi açılıyor

Bu sayede işler pek kolaylaşacaktır

Adliye müsteşarı Ferit Beyin tetkikatı devam etmektedir. Müsteşar B. dün müddeiumumilik odasında meşgul olmuştur. Bu tetkikat neticesi olarak Beyoğlunda da müstakil bir icra dairesi açılmasına karar verilmiştir. Bu yeni icra dairesi mıntakası dahilindeki bütün icra işlerine vaz'ıyet edebilecektir. Bu suretle İstanbulda bir merkezde ve diğer ikisi Üsküdar ve Beyoğlunda olmak üzre üç icra dairesi açılmış bulunmaktadır. İcra dairelerinin şu şekilde teksiri işlerin sür'at ve intizamının temin noktasından alâkadarları memnun etmiştir. Diğer taraftan Beyoğlu adliye dairesinin yeni icra şubesile birlikte emvali metrukeden olup devlete intikal eden büyük bir binaya nakledecektir.

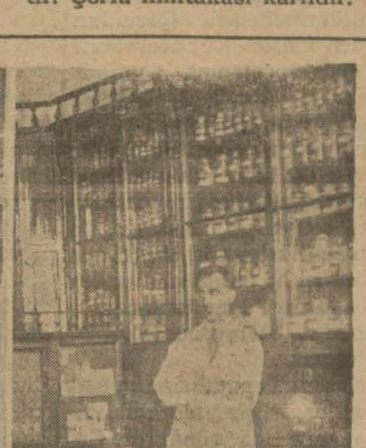

Zonguldak memleket hastanesi, eczaneden bir köşe ve hey'eti sıhhiye

ANADOLUDA MİLLİYET

Zonguldak havzasında

Havza müdürü ocakların vaziyeti ve ihtiyaçları hakkında malûmat veriyor

Size bu mektubumda Türkiyenin servet hazinesi olan Zonguldak vilâyeti havzai fahmiyesinde faaliyet sarfeden şirketlerden bahsedeceğim:

«Zonguldakta başlıca beş kömür şirketi vardır. Bunlardan birincisi İş Bankasının da iştirak eylediği «Maden kömürü işleri Türk anonim şirketi» dir. İkinci olarak gelen gene İş Bankasının alâkadar olduğu «Kozlu kömür işleri» şirketidir.

Üçüncü şirket sermayedarları Fransız olan Ereğli şirketidir. Dördüncüsü İtalyan sermayesile teşekkül eden "Türk kömür madenleri anonim şirketi" dir.

Beşincisi doğrudan doğruya İş Bankasına ait olan «Kilimli kömür madenleri şirketi» dir. Maden istihsalâtı eski senelere nazaran daha ziyade inkişaf etmiştir. Büyük şirketler asrî teçhizatla çalışmaktadırlar. Ekseriyeti teşkil eden diğer küçük Türk şirketleri sermayesizlik yüzünden henüz tekemmül edememişlerdir. İçlerinde yalnız 226 No: ocakla Süleyman Sırrı ve Rifat Kâmil beylerin ocakları fenni tarzda çalışmaktadır. Bütün bu kömür havzalarının matıup derece inkişafları için burada büyük bir elektrik santıralına ihtiyaç vardır. Çünkü sermayesiz Türk şirketleri ayrı ayrı santıral teşkil edememektedirler. Bu yüzden de ocakların inkişafı pek batı olmaktadır. Burada yapılacak elektrik santıralının faydası büyük olacak ve havzadan çıkan en nefis kömürler ecnebi piyasalarında rakabet mevkiine geçebilecektir. Santıral satılamayıp burada kalan fena cins kömürlerin yakılmasile idame edilebilir.»

Bana bunları anlatan Havza Umumî müdürü Refik beydir.

Diğer taraftan, Zonguldak havzasının inkişafına hizmet edecek olan şimendifer hattının Filyostan Ereğliye temdidi ve Ereğli de bir liman inşası lâzımdır. Bu suretle fena havalarda Zonguldaktan kömür alamıyan vapurlar Ereğliden kömür tahmiline muvaffak olabileceklerdir.

Ragıp Kemal

Aşk güneşi

Etem İzzet

Yakılacak kitap müellifinin yeni ve büyük romanı

Pek yakında kitap halinde çıkıyor..

Fikir, Mizah, Roman

Milliyet

sın Umdesi "*Milliyet*" tir
) Kânunusani 1930

REHANE — Ankara caddesi
100 Telgraf adresi: Milliyet, Is-
ul

Telefon numaraları:
İstanbul 3911, 3912, 3913

ABONE ÜCRETLERİ

	Türkiye için	Hariç için
ylığı	400 kuruş	800 kuruş
„	750 „	1400 „
„	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez
deti geçen nushalar 10 kuruştur.
azete ve matbaaya ait işler için
müdiriyete müracaat edilir.
azetemiz ilânların mesuliyetini
kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Dün hararet en çok 8 en az 0 ece idi. Bugün hava hafif karlı ve cak rüzgâr poyrazdan esecektir. fif kar serpmesi muhtemeldir.

FELEK

SESLİ FİLM?!

Filim ve sinema işlerile hayli andır uğraştığım için bu me ye yakın uzak teması olan erleri alâka ile karşılarım. Çünkü gazetelerin verdiği bir adise inanmak lâzım gelirse m konservatuvar, halk oyun ı sesli ve sözlü olarak yakın ilme çekecekmiş. Böyle bir muvaffak olursa konservarımızı candan tebrik etmek ndır. Lâkin bizim bildiğimiz i ve sözlü film çekmek Avada daha pek az millete na olmuş bir hünerdir. Yalnız filmleri çekecek makinenin 00 liraya kadar ancak teda edilebileceğini de söylüyor ..

Makineden başka filmi çek- te ayrı bir hünerdir ki değil i hatta sessiz film güç çevri bizim memlekette erbabı tur.

Bütün bu sözleri yazmaktan sadım, böyle rivayetlerle a bir imkân hissi verdikten a hayalini kırmıya mahal kılmamasını temindir. Endişem haksız mı?

HAKLI BİR CEVAP!

Dünkü bu sütunlarda kadın da yol parası vermeleri lü undan bahsetmiştim. Bir m okuyucum bana yazdığı mektupta diyor ki:

Farzedelim ki müşahedeniz rudur.. Ve günün birinde gibi düşünülüp kadınlar- da yol parası alınsın... Bu ayı yüzde doksan yine siz erkekler verecksiniz dğil ya! Yoksa şimdi verdiğiniz darı az mı buluyorsunuz?"

Doğru söze ne denir?

ACABA BİR SENE DE...?

Faktile muallim Naci mer- ile darüttalim müdürü İbm efendi arasında bir Türk bilmek ve bilmemek münaka olmuş, tabiî buna şahit ol a çok şükür yaşımız müsait ildir. Biz bunu bilenlerden emiştik. O meyanda Naci humun İbrahim efendiye diği bir hicviyenin bir beyti ır:

— Ey taraftarı makalât isi "ve ne de".
Acaba kaç «ve ne de» sarnur bir senede?"

Çünkü İbrahim ef. merhum bu iki atf edatını birlikte kullanırmış. Şimdi bundan sonra bakınız nereye geçeceğim:

Yapılan istatistiklere nazaran "bir senede 253 kişi otomobil altında kalmış. Ve üç tanesi ölmüş... Demek ki otomobil şehrimizde senede 256 kadar musap veren ve yüzde bir nisbetinde vefiyat yapan bir hastalıktır. Ben medeniyetin bu ihtiramdan bir şey anlamadım gitti... Altın da kalsan bir dert; üstüne binsen başka bir dert.

FELEK

Kulak misafiri

Oyağsa da yağmasa da

Evvelki akşam matbaada soğuk bir bahs geçti:

— Kar yağacak! diyorlardı. Birisi atıldı:

— Aman, şunu rasataneden soralım!

Telefonun başına geçildi:

— Kandilli 26... Rasatanemi efendim?

— ....

— Efendim havayı soracaktık. Bugün kar yağacak mı?

— .....

Telefon muhaveresi bittikten sonra aramızda bir dedikodu açıldı:

— Rasatane yağacak diyor ama bakalım dediği çıkacak mı?

Birisi dedi ki:,

— Kar yağarsa dediği çıkacak, yağmazsa. . .

Ben atıldım:

— Gene dediği çıkacak demektir.

— Neden?

— Fatin hocamız şakacı adamdır, daima aksini söyler de ondan...

Kulak misafiri

Mektepliler müsabakası

Türk kadınlarının abdi

36 ncı haftanın ikinciliğini Bursa birinci lisesinden 175 Burhan Bey kazanmıştır. Yazı şudur:

Gazetenizin Cuma günkü ser levhasında: (On binlerce Türk hanımı yerli malı giymeye ahdetti..) Türk istikbaline ait ne büyük, ne beliğ bir sevinç haberi... Dün cephelerimize cepane taşıyan, yaralılarımızın yalarını saran Annelerimizin, kız kardeşlerimizin müşfik ellerine paramızı her uzatışında bağrımızda yüzlerce yara açan düşman ellerine bırakmaları ne acı ne acıydı...

Her parçasında kara emellerin, kara çizgilerini taşıyan yabancı mallarının Türkün sırtında artık yeri olamazdı...

Titriyen kalplerin heyecanı bütün Türk kadınlarının kalplerine aktı.. Onlar da bu salonda toplananlar gibi; kardeşlerinin yoluna yoluna kara topraklardan çıkardıkları parayı düşman kasalarına vermemeğe; binlerce şehitlerin temiz kanlarile yıkanan zafer ve istiklâl yıldızının nurlu simasına leke sürmeğe yemin ettiler. Artık şu münakaşa götürmez bir hakikattir ki iktisadiyatı mahvolan bir milletin yer yüzünde yaşamağa hakkı yoktur. O, kollarına en müthiş esaret zincirleri vurmuş zavallı bir esirden başka bir şey değildir. Asil Türkün İstiklâl silâhile nasırlanan ellerine esaret zincirleri değil istihsal silâhı, hürriyet beratı yaraşır. Daha birkaç sene evvel varlığımıza saldıranlara karşı arkalarına Milleti alıp onlara lâzım gelen cevabı veren büyük liderlerimiz vatandaşlara yeni ve çok mühim bir harbin siperlerini işaret ediyorlar.. Geçen cidalde vazifesini bihakkin yapan Türk kadını elbette bu savaştaki vezifesini de yapacaktır.

İktısat kavgasında mağlup olacağımızı iddia eden hasımlarımızın hırsla parlıyan gözleri çok yakın bir atide Türkün idrak edeceği yeni bir (Dumlu pınar) zeferinin şaşaasile kamaşacak, müstakbel Türk, istiklâlini istihsalile kuvvetlendirecektir.

Türk kadınlarının bu toplanışı mev'ut zaferin ilk müjdesi olması itibarile değil, bu haftanın hatta Türk tarihinin ebedî bir sahifesini işgal edecek değimli bir müjdedir.

Sıhhî bahisler

Yazan : Dr. Cemal Zeki

— 1 —

Çocuk bakımı

Annelere öğüt...

Her anne yavrusunu sever, bebeğini sihatte şen, neş eli görmek ister... Ufak bir rahatsızlık kalbini titretir.. "Çocuğum diye hıçkırır.. ağlar..

Hiç bir anne çocuğunu hasta görmek istemez. Fakat ne çare!... nice anneler bilğisizlikleri yüzünden çocuklarını ölüme sürükler, ellerile öldürür. Bu acı felâketlere meydan vermemek için:

Her kadın, her anne: Çocuk nedir, nasıl beslenir? nasıl Bakılır? hastalanmaması için nelere dikkat etmek, ne yapmak lâzımdır bunları hep bilmelidir. Her anne kalbindeki şefkat kadar bilğisi olursa; çocuğunu sevmiş olur. Bilğisiz bir anne çocuğun öz annesi olamaz. Üvey annedir belki de daha beter. Sonra çocuk üreyecek koca bir nesildir o anasının olduğu kadar memleketindır, onun ölümile yalnız anası çirpınmaz memleket yas tutar. Neslin ürüyebilmesi yalnız fazla çocuk doğurmakla olmaz iş doğanları yaşatmak öldürmemektir Çocukları ölümden korumak: ancak annelerin çocuk beslemek usulünü bilmelerile olur. Bunyeleri ve henüz lâyıkile tekemmül edememiş bir çok uzuvlari dolayısile bebekler ilk iki yaşta pek fazla dikkat ve ihtimama muhtactırlar, en çok küçük iken, bir, iki yaşlarda ölürler süt çocukların de görülen bu ölümlerin bir tek sebebi vardır "Annelerin çocuklarını nasıl besleyeceklerini bilememeleri..."

Bebeğin Tegaddisinde yapılan en küçük bir yolsuzluk çocuğun hayatını söndürür. Çocuğun nasıl beslendiğini? ne yedirildiğini? nasıl bakıldığını? bilen anneler pek azdır. Söyliyecek dili ve istiyecek eli olmayan mini mini yavruların beslenmelerinde yapılan küçük bir hata derhal mukavemetsiz narin olan bu vücudü sarsar. Bebeğin iştihası kesilir, yediğini hazm edemez olur derken, kusmalar ishallar başlar, mide, barsak rahatsizlikları, daha sonra kemik hastalıkları birbirini konalar çocuk bir türlü büyüyemez, soluk, renksiz, çiliz kalır ehemmiyetsiz bir sebep birçok hastaliklar hüsüle getirir, beslemeyen, takatsiz kalan bu vücut sık sık tekerrür eden bu rahatsizliklara dayanamaz, nihayet bir gün çöker, ailenin saadeti yıkılır, memleket bir kaynak, beşriyet bir insan kayip eder. Bu fecayiin önünü almak memlekette çocuk ölümünü durdurmak için bu sütunlarda çocukların hastalanmamaları için: Tabiî ve sıhhî bir surette süt çocuklarının besleme bakım ve büyütme usullerini neşvünüma safhalarının bu hususta faideli bilğileri her annenin okuyüp anlayabileceği bir dil ile anlatacağız.

Ancak annenin çocuğunu beslemesini öğrenmekle memleketteki çocuk ölümü durur, ve kuvvetli bir nesil yetişir...

Belediye içtimaı

(Birinci sahifeden mabat)

du. Bütçe encümenine gönderildi.

İnkılâp müzesinin masrafı için on bin lira verilmesi bütçe encümenine havale olundu.

İtfaiye tahsisatı olan yüz bin liranın yarısı ile makine alınması ve diğer yarısı ile de Bakırköyünde itfaiye bina ve garajı yapılması kabul edildi.

Karaağaç müessesatında idare meclisi azasından bir zatın murahhas âza olarak umumî müdür vazifesini tedvir etmesi için meclisi idare âzalığından başka yüz lira maaş verilmsei teklif ediliyordu.

Münakaşa neticesinde bu şekil kabul edildi.

Niyazi kaptana ait iki arsanın istimlâki lâzım gelmiş, Emanetle, kaptan arasında ihtilâf çıkmış.

Mahkemeye gidilmiş. Evvelâ bir arsaya elli bin ötekine 96340 lira kıymet takdir edilmiş.

İtiraz edilmiş ve nihayet şimdi iki arsaya cem'an 8900 lira kıymet biçilmiş. Bu arsalar istimlâk edilecektir.

6129 sokak ve caddenin emaye lâvhalarının yazılması ve bu sokak isimlerinden senelerden beri kökleşen ve Türklükle alâkası bulunanların ipkası ve karışık, güzel olmıyan isimler ile yekdiğerine müşabeheti olanlarının tebdili ile münferit isimler vücude getirilmesi hakkındaki yazı işleri müdürlüğünün mesaisi takdir edilmiş ve celseye nihayet verilmiştir.

Hastaneler kafi değil...

Birinci sahifeden mabat

diğer aksamı bütün tesisatile bomboş durmaktadır. Şimdi bu hastanenin küçük bir himmetle ihyası ve o civardaki fakir halkın ihtiyaçlarına tahsisi pek âlâ kabilken bu yapılmıyor. Ne emanet, ne de sıhhiye müdürlüğü bu işle alâkadar olmamaktadır.

Sahibi salâhiyet ve ihtisas bir zat bu hususta bize dedi ki:

—Medenî memleketlerde hastaneler nüfus kesafetinin hiç te olmazsa % 2 sine müsavidir. Halbuki İstanbulda bu nisbet bu hadde vasıl olmaktan çok, hem de pek çok uzaktır."

Hastanelerin mevcut ihtiyaca tekabül etmediği noktası alâ kadar daireler tarafından tasdik edilmekte, fakat emanet bu noksanın Sıhhiye müdürlüğü tarafından itmam edilmesi lâzım geldiğini, Sıhhie müdürlüğü de bu vazifenin emanete terettüp ettiğini ileri sürmektedirler.

Emanet mi? Sıhhiye mi?

Bu notanın halli bize düşmez. Fakat alâkadar teşekkül hangisi ise harekete geçmeli ve bu işi intaç etmelidir.

Emanet muavini Hâmit B. bu hususta diyor ki:

Hastane mevcudünün şehrin ihtiyacına takabül edecek mikdarda olmadığı doğrudur. Bu her şeyden evvel bir para meselesidir.

Bir hastanenin idare ve tedviri büyük bir külfete mutevakkıf tır. Emanet şehrin ihtiyacına mukabele etmek üzre bütçesinin müsaade ettiği azamî fedakârlığı yapmıştır. Daha fazlasına şimdilik imkân yoktur.

Cerrahpaşa hastanesine 200 yataklık bir paviyon ilâve ettik. Yakında hasta kabulüne başlanması mu'karrer olan bu paviyonun buhranı biraz tahfif edeceği muhakkaktır. Bundan başka yeni bir verem hastanesinin tesisi için bütçeye 200,000 lira konulmuştur. Bu hastaneyi kabil olduğu kadar çabuk açacağız. Bina arıyoruz."

Sıhhiye müdürü Ali Rıza Bey de diyor ki:

"— Mevcut hastanelerin gayri kâfi olduğu doğrudur. Fakat eğer mevcut hastaneleri yalnız mahallî ihtiyaca tahsis etmek kabil olsa bugünkü vaziyet asla hadis olmaz. İstanbul hastanelerinde yatan hastaların yarısından fazlası taşradan Vilâyatten gelen hastalardır.

Vekâlet tarafından, buradan sorulmadan İstanbula hasta gönderilmemesi katiyen emredildiği halde her gelen vapurla daima 5—10 hasta gelmektedir. Bu vaziyet dahilinde yapılacak hiç bir şey yoktur.

Şehrin hasta ihtiyacını yalnız devletten beklemek doğru değildir. Mahallî teşkilâta da, idarei hususiyelerce de bu hususta düşen vazifeler vardır. Bunlar yapılırsa mesele kalmaz."

NUHUN GEMİSİ
Şimdiye kadar misli görülmemiş temaşaların en mu-

Rejisörü: MİKAEL KERTEZ

GEÇ KALANLARA!
Alkazar Sinemasında
gösterilmekte olan LİL DAGOVER, VİLLİ FRİÇ ve DİTA PARLO nun temsili MACAR RAPSODİSİ filmini seyretmek üzere ancak bugün ve yarın kalmıştır. ACELE EDİNİZ!

Yakında
OPERA SİNEMASINDA
RONALD COLMAN
ile sehhar
LİLİ DAMİTA
KORSAN
çok müessir sesli
filminde

"Milliyet,, in eğlenceleri

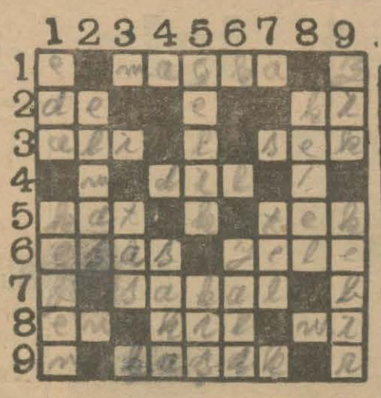

Bugünkü yeni bilmecemiz

Dünkü bilmecimizin halledilmiş şekli

SOLDAN SAĞA

1. — Beşiktaş üstü (5)
2. — Dahi (3) Rabıt (2)
3. — İsim (3) Tek ayak sıçra (3)
4. — Bizi konuşturan (3)
5. — Tabaka (3) Çiftin aksi (3)
6. — Aslolan (4) Aslan saçı (4)
7. — Çene kılı (5)
8. — Boyun aksi (2) Tuz (3) Nota (2)
9. — Çorba içilen alet (5)

YUKARDAN AŞAĞI

1. — Tavır (3) Ölü sarılan b (5)
2. — Mücevher (5)
3. — Çanak (3)
4. — Su taşıyan (4)
5. — Bir maden (5) Bulunduğ muz mevsim (3)
6. — Deniz kenarındaki köşk (4
7. — Demir ip (3)
8. — Yorgunluk (5)
9. — Sarp (3) Büyük (5)

ANADOLU
SIGORTA ŞİRKETİ
Türkiye İş Bankası tarafından teşkil edilmiştir.
Yangın - Hayat - Nakliye - Kaza - Otomobil - mes'uliyet maliye Sigortalarını kabul eder.
Adres: 4 üncü Vakıf han Istanbul
Telefon: Istanbul — 531 Telgraf: İmtiyaz

Kadınların en dilberi, en zarifi, en endamlısı "PARİSLİ" kadını musavver bu şaheser bütün seyircileri teshir edecektir. Önümüzdeki çarşamba akşamından itibaren
MELEK SİNEMASINDA

Fenalığa meyli ve meş'um güzelliği ile son derece tehlikeli bir kadın rolünü ifa eden
NORMA ŞERER
DE MONİA
filminde rehakâr bir aşk sayesinde fenalıktan kurtarılan bir batakhane kızının macerasını canlandırmaktadır.
Metro Goldwyn Mayer mamulâtı olan bu muhteşem eser önümüzdeki perşembe akşamından itibaren
ASRİ SİNEMADA
iraesine baş'anacaktır

Bugünkü pazartesi akşamı
ELHAMRA sinemasında
MOSKOVALI KADIN
uzun müddet bütün dillerde destan olacak sesli ve şarkılı bir filim
İlâveten: SESLİ ve SÖZLÜ FOKS dünya havadisleri, ve RUTH ETTİNG in mütenevvi şerkıları

"Milliyet, in tefrikası 46

si,, cümlesi ile sana geri derilecek. İnsan meraktan yahu; sen şaka mı zannedersun?

Mektup bekliyorum, mek-

İhsan Şefikten Galibe

Meraklı kumkuma!

Mazen birinden haber almak, haber almaktan evlâdır. Mektup yazmayışımdan, işlerin iyi gittiğini anlamadın Eğer fena gitse idi, derdek ihtiyacı ile hemen kasarılır. sahifeler doldurur hattâ belki de trene atlar Tuzlayı boylardım.

Birinci perdeyi nasıl kazandığımı biliyorsun.

Şimdi ikinci perde kaldı. Bu perdeyi yazmadan evvel oynamam lâzım geldiğini unutma. Almadan vermek allâha mahsus olduğu gibi, oynamadan yazmak ta, tiyatro müellifleri- nin kârıdır. Ben muharrir değil avukatım.

Yakacığa yerleştik.

Köşkümüz, daha doğrusu köşke benzer bir kulübedeki üç odamız gayet nefis. Beyaz patiska perdeleri, beyaz patiska örtülü minderleri var. Bilir misin, ki insanın gözlerinde yazı beyaz patiska kadar hiç bir şey canlandıramıyor. Ben öyle zannediyorum, ki bu üç odayı, apartmanımızdaki döşeme ve perdelerle döşemiş olsaydık güneşin kadrini anlıyamıyacaktık...

İnsan, bulunduğu muhitin örfünü benimserse rahat ediyor. Yakacıkta, gece simokin giyenler, hayatta rahat nefes almamağa mahkûm olanlardır. Her ne ise, gelelim âşklarıma.

Âşkın cemilenmesi herne kadar tuhaf oluyorsa da, başka türlü söylemeğe imkân yok.

Nimetin:

— Saçsaça, başbaşa... konuştuk! demesi seni korkutmuş.

Karım doğru söylemiş azizim, yalnız korkmağa hacet yok. Nimet sana güzel bir nükte yapmış. Anlatayım.

Şadiye ile berberde konuştular. İkisi de saçlarını kıvırttıkları için, saçsaça, başbaşa, konuşmuş oldular.

Nimetle Şadiyeyi birbirleri ile tanıştırmak benim hiç bir dahlü tesirim olmadan tanıştırabilmek için ne yapayım diye tam on beş gün düşündüm. On beşinci günü akşamı Nimet:

— Ben yarın berbere gidiyorum, dedi.

Birden gözüm açıldı:

— Yarın akşam gitme, dedim benim işim yok, evdeyim, canım sıkılır.

Buna memnun oldu:

— Peki, dedi.

Bir gün daha atlattım. Ve Nimetin gideceği gün için, aynı saatte, Şadiyeye de randevu aldım. Mesele olup bitti.

Şimdi berberde neler konuştuklarını, nasıl konuştuklarını sorarsan, tafsilât istersen sana hiç bir şey söyliyemiyeceğim, sadece:

— Bilmem: diyeceğim.

Yanlarında olmadığımdan bilmiyorum, sormadımda. Bence matlûp olan konuşmaları idi. Ne konuştuklarına alâkadar bile olmadım, çünkü maksadımda muvaffak olmuştum.

Demiri tavında dövmek gerektir. Ben tam tavında döğdüğüme kaniim.

Şimdi biraz da senin mektuplarından bahsedeyim.

Bir cümlen nazarı dikkatimi celbetti. Bu işi sahiden bir muthike haline koyduğumu ve sırf lâf olsun, alây olsun diye iş edinip uğraştığımı ima ediyorsun. Eğer böyle bir zehabın, zannın varsa aldandığına emin ol. Boş yere kaybedilecek ne vaktim var ne de... aklım. Çünkü bu mesele bana hem vakit kaybettiriyor hem de zihnimi yoruyor. Biraz daha devam edecek olursa sahiden çileden çıkacağım.

Bir kere Şadiyenin âşkı beni çok mütehassis ediyor. Şadiye tarafından sevilmiş olmak erkeklik gururumu okşuyor. Herhalde Şadiye, beni sevecek, sevebilecek olan kadınların sonuncusudur. Bundan sonra ne beni başka biri sever ne de ben başka bir kadın sevebilirim.

Şadiye ile tanıştıktan sonra aynaya bakıp, kendimi tahminimden fazla genç görmeğe başladım.

— Yahu, ben daha henüz gençmişim! diyordum.

Kanaatimi takviye için başka kadınların fikrini anlamak, beni nasıl bulduklarını öğrenmek istedim.

Keşki istemeseydim.

Öbür kadınların gözü, yirmi beşini doldurmamış gençlerde. Dizlerinde futbol yadigârı çürüklerle, gözlerinde kocaman bağa güzlük olan, sabaha kadar dansetmekten yılmıyan toylar, hanımların gözbebeği.

Benim tam ve mükemmel bir koca olduğum muhakkak. Kocalığın bütün efsafını haizim. Fakat âşık olmağa gelince, bunda biraz geç kalmışım.

Âşıklığın benden geçtiğini anlıyorum. Kendimi kadınlara kolây kolây beğendiremiyecegim. Yalnız Şadiyeye beğendirdim.

Şadiyede aradığımı buldum Galip, âşkı buldum. Şadiye beni yalnız beğenmiyor, ayni zamanda seviyor da...

Bundan sonra beni, onun gibi kimse sevemez. Onu kaybedersem, âşkı kaybederim.

— Adam sende, bundan sonra sevilmesem de olur! deme.

Bu aşk, Şadiyenin aşkı beni yirmi yıl gençleştirdi.

Ben şimdiye kadar, yalnız davaları ile meşgul olan bir adamdım. Şimdi her şeyle meşgul oluyorum.

Mutavazi idim, haris oldum.

(Bitmedi)

Poliste

Harbiyede feci bir otomobil kazası vukubuldu

Bu kazada biri ağırca olmak üzre üç kişi yaralandı

Perşembe günü akşamı Harbiye mektebi karşısında bir otomobil kazası olmuş ve biri ağır, ikisi hafif olmak üzre üç kişi yaralanmıştır.

Bu müessif kazada, akşam rekimizin başmuharriri Necmeddin Sadık B. arkadaşımızın hemşiresi İffet Hf. de hafifçe yaralanmıştır. Kaza şu suretle olmuştur:

Perşembe günü akşamı saat 22 sıralarında, İffet Hf., Üsküdar kaymakamı Fuat Beyin kerimesi Nimet Hanımı ve Refik B. namında bir zatı hamil, şoför Şükrünün idaresindeki 1620 numaralı otomobil, Harbiye mektebi önünde birdenbire bir tramvay arabasile karşılaşmış, anî olarak istikametini tebdil etmesi üzerine, berber Neşet Efendinin dükkânına bindirmiştir.

Müsademe neticesinde otomobil parçalanmış, dükkânın kepenkleri kırılmış ve otomobilin içinde bulunanlar muhtelif yerlerinden yaralanmışlardır. Mecruhlar derhal hastaneye kaldırılmıştır.

—o—

Bir manitacı kumpanyası yakalandı

Polis müdüriyeti İstanbulda faaliyette bulunan ve manitacılık suretile aldıkları paralar 15000 lirayi geçen bir kumpanya meydana çıkarmıştır.

Bu kumpanyanın ele başısı Vehbi isminde 18 yaşında bir gençtir.

Arkadaşları da Kütahyalı, Osman, Yusuf, İsmail ve Cemal namlarındaki dört şahıstır.

Bu şebeke âzasından Osman İsmail, Yusuf ve Cemal yakalanarak Adliyeye teslim edilmişlerdir.

Yalnız Vehbi evvelâ polişçe yakalandığı halde, bir memurun elinden kaçıp kurtulmağa muvaffak olmuştur.

—o—

Sigara kâğıdı kaçırırken

Mustafa isminde bir kaçakçı Kırklarelinden şehrimize gelirken trende yakalanmıştır. Kaçakçının çuvalında 2,686 defter sigara kâğıdı yakalanmıştır. Mustafa zabıtaya teslim edilmiştir.

—o—

Alacak yüzünden

1 — Yeni postane arkasında seyyar kâğıtçı Ahmet ile makinist Refet efendi bir alacak meselesinden kavgaya tutuşmuşlar. Mehmet bu kavgada gözünden yaralanmıştır.

2 — Mahmutpaşada kasap Hasan Efendi, kömürcü Ahmet Efendi tarafından bir alacak meselesinden döülmüştür.

—o—

Sirkat vakası

1 — Yeşildirekte 13 numaralı evde oturan madam Eleninin 5 gümüş kaşığını çalan terzi çırağı Ömer yakalanmıştır.

2 — Sabıkalı Muhiddin büyük çarşıdan kösele çalıp kaçarken derdest edilmiştir.

3 — Nişantaşında yeni mahallede 98 numaralı evin kapısını açmağa teşebbüs eden İbrahim cürmü meşhut halinde yakalanmıştır.

4 — Kadıköyünde Vişne sokağında 39 numaralı Sıddıka hanımın hanesine meçhul bir hırsız girmiş 2 manto çalıp savuşmuştur.

5 — Üsküdarda Selâmi Ali mahallesinde dülger Tevfik efendinin evine hırsız girmiş bazı eşya çalıp savuşmuştur.

6 — Sabıkalı Dede Nuri Eminönünde Geyveli İbrahim efendinin cüzdanını çalarken yakalanmıştır.

7 — Meşhur bir hırsız köprüde Priştineli Hüseyinin cebinden 2 lirasını çalmıştır.

8 — Kastamonulu Hasan nasında 178lirası zarfçılık suretile meçhul bir şahıs tarafından çalınmıştır.

9 — Tavcı Fatma adî bir saati şoför Şükrü Efendiye tavcılık suretile 17 liraya satmıştır.

—o—

Metruk çocuk

Gece Fatihte Külhan sokağında 3 yaşında bir çocuk bulunmuş, ismi Haydar tesmiye edilerek Darülâcezeye gönderilmiştir.

—o—

Bir haftada 149 vefat

Polis müdiriyeti istihbaratınca tesbit edilen kayıtlara nazaran son 8 gün zarfında şehrimizde 149 vak'a olmuştur. Bunlar meyanında en ziyade nazarı dikkati celbeden hırsızlık hadiseleridir.

Kânunusaninin onundan dün sabaha kadar 78 hırsızlık olmuştur. Hırsızların mühim bir kısmı cürmümeşhut halinde görülmüş ve yetmişi mütecaviz hırsız derdest edilip adliyeye sevkedilmiştir. Bu 78 vaka kâmilen yol üstünde yapılan yankesiciliklerle ufak tefek ev hırsızlıklarıdır.

Gene bu hafta içinde 20 cerh 5 polise hakaret, 5 yangın, 3 intihar, 2 katil vakası olmuştur. Ayrıca tramvay ve otomobil kazaları yüzünden de 15 kişi yaralanmıştır. Bu yaralılar arasından hastanelerde vefat eden 4 kişi vardır.

—o—

Bir sabıkalının marifeti

Sabıkalı Sıtkı; sarhoş bir halde Galata polis merkezine gelerek mevkuf bir arkadaşını kurtarmak istemiş menfi bir cevap alınca bağırıp çağırmağa başlamış, polislere de hakaret ettiğinden derdest edilmiştir.

—o—

Tramvayda bulunan bilezik münakaşası

Dün Bayazıt - Kurtuluş hattında işleyen 107 numaralı birinci mevki arabada garip bir hadise olmuştur.

Tramvayda etrafında 9 altın lira bulunan kıymetli bir bilezik bulunmuş ve bu bilezik yüzünden şayanı dikkat bir münakaşa olmuştur. Arabanın 84 numaralı biletçisi bu bileziği amirine teslim etmek üzre muhafaza etmek istemiş, fakat arabada bulunan 2311 numaralı bir polis bileziğe vaz'ıyet etmiş ve bunu hifzetmek kendine ait bir vazife olduğunu iddia etmiştir.

Arabada bulunan eşyadan kendisinin mes'ul olduğunu iddia eden biletçi ile her yerde bu gibi vakayie müdahaleye selâhiyettar olduğunu iddia eden polis memuru bir hayli münakaşa etmişler ve bilezik onu müdiriyete götürmek isteyen polisin elinde kalmıştır.

Tevkif edilen iki veznedar

ANKARA, 19. (Telefonla) — Antalya gümrük idaresi veznedar ve kâtibi Cemal Efendi kuyudatı tahrif suretile 2397 lira zimmetine geçirmiş ve Adanaya kaçmıştır.

Ahiren ekndisi tevkif edilerek Antalyaya getirilmiştir.

—o—

Tiftiklerimizi himaye için

ANKARA, 19. *(Telefonla)* — Tiftiklerimizin himayesi maksadile teşkili tekarrür eden cemiyetin nizamnamesi hazırlandı. Cemiyetin heyeti umumiyesi cuma günü toplanacaktır.

—o—

Veremle mücadele cemiyeti

ANKARA, 19. (Telefonla) — İstanbul veremle mücadele cemiyetinin menafii umumiyeye hadım cemiyetler meyanma ithâli Heyeti vekilece tekarrür

Mahkemelerde

Hacı Bayramın altınları

Bayram sokağında Deli Nuri ile arkadaşı tarafından nasıl gasbedildi

Dün ağırceza mahkemesinde garip bir karmanyolacılık davası rüyet olundu. Vak'anın kısaca hülâsası şu: Hacı Bayram Efendi Anadolulu bir tüccardır. İstanbula gelmiş ve bir refiki ile birlikte mahut Bayram sokağına gider. Ve işte bu rada karmanyola neticesi 21 altın lirası dolandırılır. Hadisenin cereyanı tuhaf olmuştur. Davacı Hacı Bayram Efendi arkadaşile birlikte Bayram sokağından geçerlerken evlerden birinin pençeresinden içeri bakarak kadınları seyre başlarlar. Bu sırada maznunlardan deli Nuri bu iki ahbaba müsallât olur:

— Ne bakıyorsunuz be!..

— Burası umumhane değil mi? Herkes bakabilir... Bu cevap üzerine maznun deli Nuri ve arnavut Mehmet iki arkaşın üzerlerine hücum ve bu esnada altınlarını da aşırırlar...

Deli Nuri evvelce katilden 10 seneyemahkûm iken deli iddiasile 14 Eylül tarihinde tahliye edilmiş bir sabıkalıdır. Mahkeme sermayelerden iki şahit dinledi... aŞhitler vak'ayı aynen ifade ettiler. Dava maznunların sabıkalarının sorulması için talik olundu.

—o—

İhtilâs edilen pasaport paraları

Polis dördüncü şubesinde memur bulunduğu esnada pasaport cezayı nakdilerinden toplanan 6400 lirayı zimmetine geçirdiği cihetle mülkiye müfettişliği kararile tevkıf olunan Cemal B. hakkındaki tahkikat evrakı ağırceza mahkemesine verilmiştir.

Mumaileyhin bu hafta içinde muhakemesine başlanacaktır.

—o—

Kadın birliğinde konferans

Bugün kız muallim mektebi müdürü Nebahat Hanım tarafından Türbedeki kadınlar merkezinde saat 15 te yerli mallar hakkında bir konferans verilecektir. Bu konferansa Hanım ve Beyler davetlidir.

—o—

Bir yolsnzluk

Emniyet sandığında yolsuzluk olmuş, İrfan Ef. isminde bir memur komşularından bir hanımın Emniyet sandığına yatırmak üzre kendisine tevdi ettiği 150 liradan 50 lirasını sandığa yatırmış, mütebaki 100 lirayi zimmetine geçirmiş, fakat hanıma 150 liralık bir makbuz vermiştir. Bittabi ne sandık bu işin farkına varmış, ne de 150 liranın sahibi olan hanım.

Aradan bir kaç zaman geçince İrfan Efendi asker olmuş sandığı terketmiş, hanımın da paraya ihtiyacı olduğu için mevduatından bir kısmını istirdat etmek için sandığa müracaat eylemiştir. Mesele ancak bu müracaat üzerine anlaşılmıştır.

—o—

Muzaffer H.a taarruz edenler

Balmumcu çiftliğinde 15 yaşında Muzaffer Hanıma tecavüz eden şoför Recep, İsmail ve Kemal mevcuden adliyeye teslim olunmuşlardır. Evraka birinci müstantiklik vazıyet etmiş ve maznunların mevhufiyetine karar vermiştir.

—o—

Bedi B.in tahliye talebi

Hakkı Tarık Beyi cerheden muallim Bedi Beyin tahliye talebi reddedilmiştir.

Yeni neşriyat

Artist

Haftalık san'at ve sinema mecmuası. Bugün öğleden sonra pek nefis bir tabı, güzel resimler ve sevanı dikkat yazılarla çıkıyor.

Tek ekmek

Hilenin önüne geçmek için ne yapmalı?

Ne mısır ne de arpa karıştırmak doğru değildir

Geçen günkü nüshamızda tek ekmek meselesine dair bazı mütaleaları kaydetmiştik. Aldığımız mütemmim malûmata göre bu mesele ortaya atılırken her hangi bir hileye meydan verilmemesi için bazı tdbirler alınması icap etmektedir.

Tek ekmek meselesi etrafında, salâhiyettar makamlara raporla noktai nazarını arzeden zatın mütaleası şudur:

— Tek ekmek meselesinde 87 randman kabul edildiği halde bu nevi ekmeğin içinde ikinci ve üçüncü nevi unlardan başka razmol ve paspalın bir kısmı da dahil olmak lâzım gelir demiştim. Buğdaydaki mevaddı kimyeviyenin bir kısmı mısır, arpa ve çavdarda da mevcut olmakla beraber bunları buğday varken sarfetmek, sade mısır ve çavdar mahlûtu ekmek yiyen halkımızın zararına olur.

Bu suretle ayni zamanda bazı hileler de meydan alır.

Bundan başka bir çuval undan kaç ekmek çıktığı meselesi gene muamma halinde kalacaktır.

Kanunen % 5 veya 10 nisbetinde karıştırılması tecviz edildiği surette bunun % 15 veya 20 ye çıkarılmıyacağını kim temin edebilecektir?

Binaenaleyh, tek ekmek meselesinde bunların yeri yoktur. Çünkü bu, suiistimale ve gayri meşru rekabetlere meydan vermek demektir. Vakıa memlekette buğday aç çıktığı seneler çavdar, arpa ve mısırın muayyen bir nisbette ekmeğe karıştırılması tecviz edilebilirse de mısır ve arpanın ayrıca ilâvesi pek doğru olamaz. Çünkü, bizde yalnız mısır sarfeden bir kısım ahali vardır ki buğdaymı satıp mısır alır ve mısır sarfeder.

Biz buğdaya mısır karıştırmakla bilhassa bu kısım ahaliyi izrar etmiş oluruz.

Bu hal, bir çok zamanlar mısırın fiyatını yükseltmiş ve okkası 8—9 kuruşa satılan mısır, (18) kuruşa kadar yükselmiştir.

Arpaya gelince: Bu da memleketin ihracat emtiası meyanındadır. Değirmencilerin pek ziyade aradığı Eskişehir, Kütahya, Çekürler ve havalisinin beyaz ve dolgun arpaları memleketin biralık ihracat malıdır. İstihsalâtımızı tezyide çalıştığımız bir zamanda bunları da buğday yerine sarfetmek caiz değildir. Umumî harpten evvel, külliyetli arpa ihraç eden memleketimiz, harbi umumiden kalma bir itiyat neticesi tahlit ve tağşiş yüzünden bu kısım ihracattan mahrum kalmaktadır.

Şimdiye kadar çavdar, mısır ve arpanın buğdaya karıştırıldığı resmen kabul edilmemişken bunlara bugün bile hile karıştırılmadığı iddia edilemez. İşe bir de resmiyet verilirse bunun hududu olamaz.

Tek ekmek işinde velev cüz'î olsun tahlit kabul edildiği surette ekmek fiyatine yapacakğı tesir muvakkattır. Çünkü, bu üç nevi mahsulün buğday fiyatına yaklaştığı çok zaman vakidir. Mısır fiyatinin yükselmesi mısır sarfeden ahalinin zararını, arpanın yükselmesi de ihracatın azalmasmı mucip olmuştur. Binaenealeyh, 85 randımanla mısır ve arpayı beraber yemedensec hali tabiîde 87 randmanlı hakikî buğday yemek elbette daha makul harekettir.

87 veya 85 randmanlı ekmeğe mısır ve arpayı da karıştırmak salâhiyeti verildiği gün, mesele akamete mahkûmdur.

Çünkü bu salâhiyet kontrolle, hesapla veya kuvvetle tahdit edilemez.

Halbuki tek buğday ekmeği yemekle bu mahzurlarm hiç biri olmıyacağı gibi ayrıca milyon larca liralık tasarruf ta elde edilmiş olacaktır.

MİLLİYETİN ŞEHİR HABERLERİ

Havuzlar

Ecnebiler bile takdir ediyor

Eenebi havuzlara artık muhtaç değiliz

Haliçteki Seyrisefain havuzları, gemilerimizi ecnebi havuzlarda havuzlatmak mecburiyetinden vareste bırakacak bir derecei tekemmüle vasıl olmuştur. Hatta o kadar ki, havuzlarda yapılan işlerin mükemmeliyeti ecnebilerin bile nazari dikkatini celbetmiştir. Havuzlar müdürünün ifadesine nazaran bir çok ecnebi gemileri, havuzlarımıza müracatte kat'iyen tereddüt etmemektedir.

Gemilerini tamir ettieren ecnebi acentaları, bu derecede mükemmel havuzların Pire limanlarında mevcut olmadığını da ilâve etmektedirler. Havuzlar müdürü havuzlar hakkında şu malûmatı vermektedir:

— "Seyrisefain idaresine geçtikten sonra, havuzlar, metruk vaziyetten kurtarılarak ihya edilmiştir. Yeni olarak bir çok tezgâhları havi fabrikalar inşa olmuştur. Hali hazırda, pek harap bir geminin mükemmelen tamiri mümkün olabilecektir. Üç havuzumuz mevcuttur. Fakat 2 numaralı havuzun kapağı yoktu ve metruk bulunuyordu. Bu yüzden bir çok Türk gemileri tarafından vaki olan müracaatların ekserisi isaf edilmemekte idi. Havuzun kapağı yapılmıştır. Yeni kapağın yerine konulmasile 2 numaralı havuz da faaliyete başlıyacaktır.

Kasımpaşadan itibaren Azap kapısına kadar olan kısmın rıhtımları tamamen müceddet bir şekle ifrağ olunarak ihya edilmiştir. Rıhtımların yapılmasile havuzların hayatı kurtarılmıştır.

Hava tazyiki tertibatı da vücude getirilmiştir. Bu suretle işliyen makinelerler perçin kalafat ve saçlar kesilebilecektir.

Havuzların Seyrisefaine intikal ettiği 1928 haziranından bu güne kadar 210 gemi havuzlanarak tamir olunmuştur. Bunun 6 sı İngiliz, 6 sı Yunan, 1 i Amerikan, 1 i Rus, 3 ü Norveç, 1 i İsveç, 2 si Almandır. 93 tanesi idarenin kendi gemisi, mütebakisi tüccara ait gemilerdir.

Havuzlarımızın civar havuzlarla rekabet edebilmesi için, gemi tamiratında kullanılacak malzemenin transit olarak kullanılması ve gümrük alınmaması çok yerinde olur.„

Maarifte

Millet mektepleri dersleri devamda

Maarif müfettişlerine talimat verildi

Millet mekteplerinde tedrisata devam olunmaktadır. Maarif idaresi meekteplerin teftişine bilhassa devre nihayete ermekte bulunduğu bu sıralarda fazla ehemmiyet vermektedir. Bu cümleden olmak üzre ilk tedrisat müfettişlerine bazı yeni talimat verilmiş ve alfabeyi bitirenlerin kıraat müktesebatlarının kontroluna ehemmiyet vermeleri tamim etmiştir.

— o —

Şark idadisi

Maarif vekâleti tarafından seddolunan Şark idadisinin iptidaî kısmı resmî ilk mektep olarak açılmıştır.

—o—

Dazülfünun'a sömester tatili

Bugünden itibaren Darülfünun somester tatiline başlıyacaktır. Tatil 20 gün devam edecek ve Şubatın 10nunda tedrisat başlanacaktır.

Yarınki salı akşamı saat 21 30da ve çarşamba günü saat 17 30 da matine olarak FRANSIZ TİYATROSUNda meşhur Parisli piyanist MADAM MARCELLE MEYER tarafından iki resital verilecektir.

Vilâyette

Büyükada

Hükûmet konağı emlâki milliyedendir

Bina ta[illegible] yaptedildi

Büyükada Hükûmet konağının emlâki metrukeden olduğu anlaşılmıştır.

Bunun üzerine bu bina Hazine namına tapuya kaydedilmiştir.

Polis müdiriyeti

Polise elverişli olmıyan Polis müdiriyeti için münasip bir bina bulunması için Dahiliye Vekâletinden Polis müdiriyetine emir gelmiştir. Münasip bina aranıyor.

Emanette

Taksim meydanı

Tesviyei turabiye inşaatı ilerliyor

Tramvaylar yeni hattan işlemeğe baştadı

Tahsim meydanının teşviyei turabiyesi ilerlemektedir. Yeni yapılan tramvay hatlarının inşaatı da bitmiştir.

Tramvaylar dünden itibaren bu hatlardan işlemeğe başlamıştır.

—o—

Fuat Fehmi B.

Tıp fakültesi emrazı nisaiye muallimi kıymetli operatorumuz Fuat Fehim B. Avrupaya tetkikat için gitmiştir. Bu tetkikat bir ay kadar sürecektir.

Ekonomi

Ticaret sarayı yapılacak

Ticaret odası kâtibi umumîsi Vehbi B. in beyanatı

İnşa edilmesi mukarrer Ticaret sarayı, mimarlarımız arasında büyük bir alâka uyandırmıştır. Dün Mimar Nazmi Bey Ticaret Odasına müracaat ederek bu hususta hazırladığı projeyi tevdi etmiştir.

Oda kâtibi umumîsi Vehbi Bey şunları söylemiştir:

— " Ticaret sarayı yapılması çok müvafık olduğu kanaatindeyim. Yeni bütçemiz Vekâletçe tasdik edildikten sonra, bu mesele için teşekkül eden komisyon toplanarak kat'î kararını verecektir.

İnşaata başlamak için lâzım gelen tetkikat yapılmış ve projeler hazırlanmıştır.

Bütçede inşaat için 35,000 liralık tahsisat vardır."

Mamafi ticaret sarayı inşaatı bununla yapılacak değildir. Bittabi iş kat'ileşdikten sonra en müsait şeraitle bu meselenin halledilmesine çalışacaktır.

—o—

Ecnebi şirketlerde Türkler

Ecnebî Bankalarla şirketlerdeki Türk memurlarının mikdari hakkmda tetkikat yapılmaktadır.

Bu hususta alâkadar müesseselerden istenilen listeler şirketler komiserliğince tetkik edildikten sonra vaziyet bir raporla İktisat vekâletine bildirilecektir. Bu husustaki mukaye seli cedvellerin bu hafta zarfında ikmali muhtemeldir. Hükûmetin tebligatına riayet etmiyen müesseseler hakkmda taki bat yapılacaktır.

—o—

Liman romorkörleri

İstanbul liman şirketi tarafından İngiltereye sipariş edilen iki remorkör dün limanımıza gelmiştir.

Şirketin müdürü Hamdi B. limana ait vesaitin mühim bir kısmı temin edilmiş olduğunu, tahmil ve tahliye işlerinin normal bir halde olduğunu söylemiştir.

—o—

Harici ticaret şirketi

Rusyaya ihracat işlerini tedvir etmek üzre teşkil edilen Haricî ticaret limited şirketi, bu hususta faaliyete geçmek için hükûmetin tebligatını beklemektedir.

Şirketin müdürlerinden Cemal Bey dün, vaziyette bir tahavvül olmadığını söylemiştir.

—o—

Kambiyo fiatları

Dün Borsada İngiliz lirası 1031 kuruş 20 paradan açılmış ve 1030 kuruşta kapanmıştır. Dünkü en yüksek muamele1032 kuruştan olmuştur. Son muameleyi müteakip İsterlin 1029 kuruşa düşmüşsede bu fiate alıcı çıkmadığı için muamele olmamıştır.

Borsa komiserliğine göre, vaziyet normal olup son günlerdeki küçük tereffü geçicidir. İstikrazi dahili 97, altın 908 kuruştur.

—o—

Bankaların mütaleası

Maliye vekâleti kambiyo ihtiyaç listesinde tadilât yapılması için bankaların ve kambiyo borsasının fikrini sormuştu.Borsa ve bankalar bu husustaki mütalâalarını vekâlete bildirmişlerdir. Aldığımız malûmata göre yeni ihtiyaç listesi bir iki gü ne kadar tatbik edilecektir.

—o—

Esnaf bankası

Esnaf bankası sermayesini tezyit etmeğe karar vermiştir. Bu suretle bankanm sermayesi 500 bin lira olacaktır. Banka sermayesinin tezyidi için ticaret müdüriyetine müracaat etmiştir.

* * *

Kambio Borsası 19/1/930

İSTİKRAZLAR			TAHVİLAT		
Istikraz dahili	097	00,00	Anadolu D. Y. 1. T.		36,00
Düyunu umumiyye	197	25	Anadolu D. Y. 2. T.		36,00
Ikramiyeli demir yolu	7	10	Anadolu D. Y. 3. T.		36,00
SENETLER			Tünel şirketi		4,30,00
Osmanbankası	12	40	Elektirik şirketi		4 30,00
Anadolu demir yolu	21	20	Rıhtım Şirketi		16 50
Tramvay. Ş.	69	00	H. Paşa liman şirketi		—
I. U. Ş. Şirketi	17,00				
I. Su Şirketi	38	00	ÇEKLER		
T. Tütün A. Ş.	10	50	Londra	1031 75,00	Newyork 0,47 22,00
I. Değirmen Ş.	28,50		Paris	11 99,25	Atina 36 34,00
Ş. Değirmen Ş.	4	50	Cenevre	2 48,75	Roma 09 04,00
A. Çimento Ş.	31	55	Bükreş	25 37,50	Amsterdam 01 17,12
I. Telefon Ş.	28	00	Brüksel	3 38,50	Sofya 65 10,00
Ş. M. Ecza Ş.	4	75	Prag	15 90,00	Berlin 1 9797
Ş. Hayriye	17	25	Viyana	3 35,25	

* * *

Istanbul Hayvan Borsası 19/1/930

Diri satışlar

Cinsi	Adet	Kilo asgari	Kilo azami
Kıvırcık	178	25	35
Dağlıç	000	00	00
Kıvırcık	415	28	32
Kuzu	000	00	00
Keçi	170	24	25
Karayaka	378	18	20
Sığır	198	08	28
Dana	08	10	14

Et satışları

Cinsi	Kilo fiatı Asgari K.	Kilo fiatı Azami K.
Kıvırcık	46 80	54 60
Dalıç	45 24	46 60
Kaaa	39 00	54 60
Kuzu	00 00	00 00
Keçi	31 20	42 60
Karayaka	31 20	24 96
Sığır	19 50	28 86
Dana	92 90	420 4

EDEBİYAT HAYATI

Musahabe:

San'atın hudutları

Bir iki senedenberi matbuat leminde san'at hakkında gayet ubali bir zihniyet peyda oldu. rtık hikâye tarzında yazılan r eser edebî ve bunun muharri de edip addedilmeğe başlayor.

Her şeyden evvel hatırlamak ap eder ki bir eserin edebî op olmadığını tayin eden, şekdeğildir. Yalnız roman tarzın veya yalnız manzum yazılış olmak hususiyeti bir kitabı ebiyatın hudutları dahiline kmağa kâfi gelmez.

Dıvarları kaplıyan reklâm re nlerini, kulaklarımızı tahriş en bazı cazbant parçalarını sıl san'at eseri saymıyork gazete sahifelerinde tefa edilen bir çok gündelik yar için de ayni tasfiyeyi tatk etmek mecburiyetindeyiz.

Dallı budaklı bir vak'a düşü bilecek kadar geniş bir muyyele sahibi olmak ve düşünü vak'ayı sarf ve nahiv noktai zarından hiç hatasız anlatamek edebî bir meziyet teşkil nez.

San'at, eserin görünmiyen sci arasında gizlidir. Eserde kil bir vücutsa san'at onu can ndıran ve yaşatan ruhtur. nun içindir ki ancak san'at eleri âtiye intikal edebilirler.

Geçen sene Edebiyat Birliğizde —belki müsamahakâr olık endişesile— her eser sahihi edip tanımak hatasına düş ştü.

Son zamanlarda, hiç bir kıymeti olmıyan kitapların diğer elerle kıyas edildiğini ve bu ki lar üzerinden, san'at cereyan ı hakkında neticeler çıkarılmı görüyoruz. Bu, kariin mü nahasını sui istimal etmektir âdi bir reklâmdan başka bir sayılmaz.

Zamanın amansız bir şekilde arip edeceği eserleri bir veya kaç dostun kalemi ve gayreurtarabilmekten çok uzaktır. tuhaftır ki hakiki kıymetler inde lâlû epkem kalmaların ak böyle manasız eserler kar nda lisanlarma bir belâgat iyor. Ve onlar kıymetsiz bir e i edebiyatın hudutları dahi e sokmağa çalışırken ancak ndi zevklerini itham etmiş orlar

Bizim, her esere lâyık olduğu hükmü verecek salâhiyettar ve nüfuzlu münekkitlere ihtiyacımız vardır Ancak bu suretle edebiyat âlemimizde bugün mevcut olan anarşi nihayet bulacak tır

YAŞAR NABİ

Edebî tetkikler

Dostoyevski

Rus edebiyatının en büyük romancısı addedilen Fedor Mihailoviç Dostoyevski 1821 senesinde garip bir tesadüf eseri olarak, Moskovada fakirler hastanesinde doğdu. Vaktile orduda çalışmış olan babası orada doktordu. Gözlerini bir hastahane köşesinde açan Dosteyevskinin ilk gördüğü şey, hastalık ve sefalet oldu.

Kardeşi (Michel) ile Petresburkta aşkeri mühendis mektebine girdi ve yirmi iki yaşında, mülâzımısani rütbesile mektepten mezun oldu. Fakat o, bu meslekten zevk almıyordu; ertesi sene istifasını verdi ve edebiyatla iştigale başladı. Bunun için de cesaret lâzımdı; o tarihte Rusyada muharrirlik, tehlikeleri olan bir san'attı. Çarlık Rusyası edebiyata ve ediplere karşı sıkı bir tazyik gösteriyordu.

Dostoyevski fakirdi. Ailesi maişetini güç belâ temin ediyordu.

Bu büyük adam bütün hayatı devamınca para sıkıntısı çekti ve hayatı mahrumiyetler içinde geçti. Mektupları hep parasızlıktan şikâyetlerle doludur.

Yazacağı (Karamazof kardeşler) isimli romanını düşünürken:

"Bu müstakbel roman, üç seneden fazla bir zamandanberi hayalimde yaşıyor; fakat yazmıya başlıyamıyorum çünkü ben de (Tolstoï) ler, (Gogol) ler gibi hiç acele etmeden, yavaş yavaş yazmak istiyorum.,,

Dostoyevski mektuplarında, (Tolstoï) nin, (Gogol) ün hayatlarına gıptalı bir nazarla bakar. Çünkü onlar zengindirler ve canları isterse yazarlar; onun gibi mecmua müdürü ve yazı yetiştirmek mecburiyetinde değillerdir.

Yirmi dört yaşında henüz (zavallı insanlar) isimli bir eser sahibi olan muharrir bir mektubunda şöyle yazıyor:

"Artık kararı verdim: mahrumiyetin en son derecesine bile gelsem gene ısmarlama yazı yazmıyacağım. İstiyorum ki, bütün eserlerim iyi olsun!,,

Ve hiç bir zaman tamamile serbest kalmadı. Fakat dehası ona arzu ettiği gibi iyi eserler kazandırdı.

23 yaşında iken, orduyu terk ettikten bir sene sonra (Zavallı insanlar)ı yazmıştı. Bu çok hazin bir romandı. Fakat Dostoyevskiye en büyük saadeti verdi. (Zavallı insanlar) ı 1844 - 1845 kışında yazmıştı; Mayıs ayında eseri tamamladı. Romanı şimdi ne yapacaktı? O zamanki ediplerin hiç birisini tanımıyordu. Yalnız, Grigoroviç isminde bir dostu vardı ve bu adam bir kaç gün için şair Nekrasofla misafirdi. Grigoroviç Nekrasofla görüşmesini tavsiye etti.

Dostoyevski bu (Karie göz yaşları döktüren) eseri kıymetli şaire götürdü.

İlkbahar geceleri Petresburkta çok güzeldir; Dostoyevski penceresini açtı ve sandelyesine oturarak parlak, yıldızlı geceyi seyre daldı. Pencere önüne oturalı çok olmamıştı; birden kapısının çıngırağı öttü. Böyle geç vakit gelen kimdi? Bunlar; Nekrosofle Grigoroviçti. Gözleri yaşlı, odaya atıldılar, ve deli gibi Dostoyevskiyi kucakladılar. Meğer o gece (Zavallı insanlar) ı okumak istemişler, ne var, ne yok diye sahifeleri çevirirken meraklanmışlar ve sabaha kadar yüksek sesle, münavebe ile romanı okuyup bitirmişler.. Grigoroviç:

" — Haydi gidelim uyandıralım!,, demiş. Nekrosof:

" — Rahatsız etmiyelim.,, diye cevap vermiş, ve nihayet işte, gözleri yaşlı, odasına gelmişler..

Biylinski o sırada en değerli ve nüfuzlu münekkitti. Nekrosof:

— Romanınızı ona götüreceğim; dedi. Sonra Dostoyevskiyi omuzlarından tutup sarsarak bağırdı:

— Uyuyunuz; biz gidiyoruz! Yarın beni görmeğe geliniz!

Dostoyevski o gece uyuyamadığını söylüyor.

Nekrosof, (Zavallı insanlar) ın müsvettelerini Biyelinskiye götürdü.

Münekkit romanı okudu ve o akşam, vakit kaybetmeden (Zavallı insanlar) müellifini yanına getirmesini söyledi. Biyelinskiye o zaman (Müthiş ve korkunç münekkit) deniliyordu. Dostoyevskiyi yanına kabul etti ve genç adama heyecanla:

— Yazdığınızı anlıyor musunuz? dedi. Hakikaten misli bulnumaz bir artistsiniz!

Dostoyevski, Biyelinskinin yanından sarhoş bir adam halile çıktığını söylüyor:

"Evinin yakınında durdum. Semaya, geçen insanlara baktım ve rüyalarımda bile görmediğim heyecanlı bir an yaşadığımı anladım ve kendi kendime: «Ben hakikaten büyük bir adam mıyım?» diye sordum. Sonra kariine hitap ederek ilâve ediyor:

— Oh! gülmeyiniz!

(Zavallı insanlar) ın neşri Dostoyevskiye genç Rus muharrirleri arasında birinci mevkii verdi. O zamanın modası realist fakat betbin bir edebiyattı. Şairler romantik ve klâsik ananeyi terketmişler ve heyecanlarını - ekseriya nazin olan - hakikatin içinde aramıya koyulmuşlardı.

Bu tarihten itibaren Rusyada nazım, nesir yazan herkes hayata gamlı gözlerle bakmıştır...

Dostoyevski romanının gördüğü rağbet karşısında çok sevindi ve bu sevinçle (Başkasının karısı) isimli güldürücü bir eser yazdı. Fakat bu bir daha tekerrür etmiyecekti. Dostoyevski nasıl olur da sefaletten ölümden, ıstıraptan bahsetmez? O ancak bu gibi mevzulara kalemini dokundurduğu zaman yükselir...

Dostoyevski bir gün genç arkadaşlarile içtima halideyken ev basıldı ve hepsi tevkif edildiler. Önce idama mahkûm edilmişlerken sonra cezaları müebbet nefye tahvil edildi.

Onu da arkadaşlarile beraber Sibiryaya sevkettiler. Cürmü diğerlerine nazaran daha hafif görülmüş olacak ki, dört seneye mahkûm edilmişti. Fakat müddeti mahkûmiyetini bitirdikten sonra asker olarak hizmet edecekti..

Dostoyevski Sibiryada geçirdiği hayatı (Ölüler evinin hatıraları) nda anlattı. Onun zavallı arkadaşları bu romanda derin bir surette tetkik edilmişlerdi. Bu roman, şimdiye kadar yazılanların içinde karie en fazla hüzün verenidir, denilse doğru olur.

Dostoyevski ölüler evinden çıktıktan sonra bir alaya nefer olarak girdi. 1856 senesinde Çar Aleksandr cülûsu münasebetile aflar dağıttı ve bu suretle o da zabit olabildi. Biraz sonra orduyu terketmesine müsaade edildi.

Felâket arkadaşlarından birisinin dul kalan karısile evlendi. Fakat onparası yoktu. O kadar fakirdi, hayatını kazanmak için durup dinlenmeden çalışmıya mecburdu; gezeteci oldu ve iki tane gazete tesis etti. Fakat ikisini de birbirini müteakip kapattı.

1866 senesinde (Cürüm ve ceza) yı neşretti. Bu roman hakikaten çok şayanı dikkattir. Kari üzerinde dehşetli bir tesir yapar.

Veguë diyor ki, "Bu kitap intişar ettiği zaman bütün Rusya tesiri altında kaldı.

Dünyanın en büyük romancıları arasında çok mühim bir mevki işgal eden Dostoyevski bir çok büyük edizler gibi sefalet içinde 1881 senesinde ölmüştür.

Eserlerindeki insan ruhunu tahlil kudreti şimdiye kadar hiç bir hassa "Karamazof kardeşler,, isimli romanda san'atının en yüksek derecesine çıkmıştır. Dostoyevskiyi yetiştiren Rusya ondan sonra ayni kuvvette bir muharrir daha yetiştiremedi.

BEDRETTİN

Bir ölüm

Dostoyevskinin "Ölüler Evi" isimli romanından bir parça:

Öğleden üç saat sonra öldü. Hatırlıyorum ki güneş amudî ziyalariyle odamızın yeşile boyalı pençerelerindeki buz parçalarını eritiyordu... Bu ziyadar sel zavallı çocuğun tam üzerine vuruyordu. Güçlükle ve kendini kaybederek öldü ve ihtizar çok uzun sürdü. Gözleri sabahtanberi yanına yaklaşanları fark edemiyordu. Güçlükle derin derin, hırlar gibi nefes alıyordu. Yorganını, elbisesini üzerinden attı ve nihayet ona dayanılmaz bir yük ağırlığı yapan gömleğini yırttı. Ona yardım etmeye geldiler ve onu gömleğinden kurtardılar. O zaman bu uzun ve ciliz, kolları ve ayakları kemiklerine kadar kuruyan vücudü görmek hakikaten tahammül edilmiyen bir şey oldu... Bütün vücudunda tahtadan bir salip ve zencirlerden başka bir şey kalmıyordu. Zaif, küçülen ayakları halkalardan çıkacağa benziyordu. Nihayet titriyen eli göysü üzerinde tahta salibi aradı, koparmak istedi; bunu da çıkardılar. On dakika sonra can verdi. Ölümünden yarım saat evel odamızdaki bütün gürültüler dinmişti; herkes fısıldar gibi konuşuyordu. Yürüyenler ayak uçlarına basıyorlardı.

Öldüğü zaman nöbetçi çağrıldı. Adam, içeri girdi, hayretle ölüye baktı ve sıhhiye memurunu haberdar etmeye gitti. Çok geçmeden memur geldi. Bu, genç ve mert bir çocuktu. Seri adımlarla ölüye yaklaştı ve lâkayt görünmek istiyen bir tavr ile nabzı eline aldı. Ve yapılacak bir şey kalmadığını ifâde eden bir hareket yaptı. Çıktı... Kürek mahkûmlarından birisi yavaşça ölünün yanına geldi ve göz kapaklarını indirdi.

Pencereden süzülen güneşin zıyaları ölünün yüzünde titreşiyordu; ağzı yarı açıktı, ince dudakları altında iki sıra beyaz, genç dişler parlıyordu. Nihayet nöbetçi zabit iki muhafızla göründü. Adımlarını yavaşlatarak ilerledi. Etrafında sessizce onu gözetliyen mahkûmlara ürkek gözlerle baktı. Cesetin yanına gelince durdu. Korkar gibiye benziyordu. Evet bu kurumuş, bu çıplak vücut onu korkutuyordu. Birden kasketini çıkardı ve istavroz işareti yaptı. Hatırlıyorum ki, bu sırada ihtiyar Çekonofun beyaz başı bu adamı tepeden tırnağa kadar gözden geçiriyordu. Fakat birden ikisinin de nazarları çarpıştı; korkudan ihtiyarın alt dudağı titremeye başladı ve gayrı iradî bir hareketle zabite ölüyü işaret etti sonra: 'Onun da bir annesi vardı..." diye mırıldanarak uzaklaştı... Ah, bu kelimelerin bir ok gibi kalbimi deldiğini bugün de hatırlıyorum. İhtiyar neden böyle söylemişti? Bu kelimeler birden nasıl hatırıma gelmişti? Götürmek için cesedi kaldırdılar. Demirler umumî süküt içinde döşemelerde sürünüyordu. Ceset odadan çıkarıldıktan sonra herkes yüksek sesle konuşmaya başladı. Zabitin koridorda birisine emir verdiğini işittik: "Ölünün zencirlerini çıkarmak için çabuk bir demirci gelsin!" diyordu...

Şairin ölümü

Bahtımın fırtınası bir çelen kken başımda,
Sabahın ilk nemidir upuzun mermerimde.
Bir taşın yazıları varsa yirmi yaşımda,
Alnımı şarka verin dikileyim yerimde...

* * *

Şaire ağlamayın, şaire siz yanmayın;
Sürerek yüzünüzü kirlenmesin mermerim...
Yiyin birbirinizi ölümü hiç anmayın,
Ben de size bakarak burda kendimi yerim.

REŞAT FEYZİ

İTİZAR

Ahmet Kutsi'nin geçen hafta bu sahifede neşrettiğimiz *sonu gelmiyen Hülyalar* isimli şiirinde küçük bir harf hatası olmuştur. Manayi tamamiyle değiştirecek kadar ehemmiyetli olan bu hata sebebile Şiirin aslını tekrar ediyoruz:

SONU GELMİYEN HÜLYALAR

Niçin avucunu yalar,
durmadan evde kediler?
Sonu gelmiyen hülyalar,
bizi günlerce oyalar;
kediler bu hale güler.

Kediler bize şöyle der:
niçin bu garip hülyalar,
Sizi beyhüde oyalar?
kedim de bana böyle der:
ve avuçlarını yalar.

Bu münasebetle kıymetle şairin Valâ Nurettin Beye hitaben göndermiş olduğu bir mektubu da aynen derceediyoruz:

Muhterem Efendim,

(Akşam) gazetesinin 16/1/930 tarihli nüshasındaki fıkranızı (Milliyet)'in geçen haftaki Edebiyat sahifesinde basılan bir manzume dolayisile bana tahsis etmiş olduğunuzu gördüm. Bilhassa dikkatimi celbeden şey, temamını iktibas ettiğiniz o küçük manzumeyi büyük bir itina ve sadakatle nakletmiş olmanızdır. Eğer bu tertip hatası mevcut olmasaydı belki fıkranızın mevzuu kaybolur, fakat lüzumsuz bir dedikoduya meydan kalmazdı. Esasen nükte ve zafetperverliğinizin etrafındadöndüğü bir tek kelime dir ve o kelime de, tek bir harf, (n) harfi (m) harfi şeklinde olarak yanlış basılmıştır. Binaenaleyh (avucumu) veya (avuçlarımı) şeklinde okuduğunuz kelimenin âslı *(avucunu)* ve *(avuçlarını)* dır. Vakıa bu şekilde artık zatialinizin ne nezafetperverliğinizi ve ne de zerafetperverliğinizi takdire fırsat ve imkân kalmazdı.

Hürmetlerimi teyit ederim Efendim.

AHMET KUTSİ

Haftanın Hikâyesi

Mavi göl

Kenan Bulûsî

Gemicilerin Mavi göl ismini dikleri büyük ve dalgaları ak denizin şark ucunda bir e bir kız doğdu.

Onu ziyadan ve güneşten kıskandılar. Şu muhakkakdı ki, neş görecek olsaydi, vücudun sarı bir gül yaprağına zeyen tenini çalmak istiyeti; ve teni renksiz kalacaktı. e bunun içindir ki, Mavi göl arı üstünde henüz karanlık hükûmferma olduğu bir geyarısı bu kızı bir saraya kalılar. Saray denizin üstünde pencereleri yoktu; sabahakşama ve akşamdan sabakadar duyulan şey Mavi gösesiydi. İçerdekiler deringelen bu sesten başka hiç şey tanımıyordular. Bir gün, nederim prensesin doğduğu şerefine bir ziyafet verilidu. Ansızın, uzaklaşmış bir hatırası kadar sıcak akisli çalgı sesi yavaş yavaş kıdadı.

u, bir gemici şarkısıydı. vi göl suları üstünde, gemirin hep bir ağızdan, keskin kılıç halile parlıyan güneşine doğru, kalyon topuzlaı avuçları içinde sıkarak ve çereleri yırtılıncıya kadar ledikleri, *Mavi gölün güli havalar melodisi.*

Onu dinliyenler, bir kör bile ı, cam bir donuklukla bakan leri içinde parlak bir küre yavaş yavaş yükseldiğini çıldığını hissederlerdi.

ve güneşten kıskanılan prensesin yaşadığı saray haricinde bile katiyyen menedilen bir melodi;

— *Mavi gölün güneşli havalar melodisi* - Sarayın tam içinde prensese karşı çalınıyor. Bu adamı yakalamalı; kapı dışarı etmeli; öldürmeli; ve hele çalmasına katiyen müsaade etmemelidir.

Fakat prenses bu sesi tanıyacak gibi... Mavi gölün saray duvarlarına vuran dalga sesleri içinde çok kere duyduğunu hatırlıyor.. Belki doğmadan evvel dinlemiştir: O derece âşikâr.... Belki de yaratılırken kalbinin içine üflediler. Ve ayaklarının ucuna basa basa; canlanmış bir gölge kadar katiyen ses çıkarmaksızın; büyük salon kapısından vücudünü bu melodi içine terketti.

Bütün başlar bir çan ağırlığı ile göğüsler üstüne düşmüştü. Bir ses gerçi işidiyorlardı; biliyorlardı ki; Mavi gölün güneşli havalar melodisi çalmıyor; ve sarayın içinde çalınması katiyen memnudur. Bununla beraber; daha kalkarlarken birdenbire düşüyorlar; ve ağır bir rehavet içinde katiyen kımıldayamıyordular...

Genç prenses o gece raksetti; içerde gölgeler muzlim bir haş yetle biraz daha ağırlaşır; dışarda Mavi göl saray duvarlarına çarparken kendi şerefine verilen bir ziyafette; ilk def'a duran genç çalgıcı; elindeki şarap kadehini; büyük salonun merkezine asılmış fanusa doğru kaldırarak;

— Prensesin şerefine; diye haykırıyordu; prensesin şerefine...

Ve dışarda Mavi gölün fırtınalı zamanları idi.

Bir ân gelmişti ki; tek bir vücudün bile katiyen kımıldamamasına imkân kalmamıştı hiç... O zaman yüksek dekor gölgelerinin muzlim kuşlar gibi kanatlarını gerdiği bu haşyet salonuna; bir kapı aralığından bir kulak uzandı eğer; şüphesiz ki; içersini büyük bir alâka ile dinlemiş bulunacaktı:

— Böyle bir gece yarısında doğduğunuzu söylüyorlar prenses; bu derece karanlık mıydı?.

Prenses cevap veriyordu:

— Evet karanlıkmış; bildiğimiz karanlık; dünyanın karanlığı...

— Şu halde prenses; doğduğunuz bu gecenin iyi günlere tehdili şerefine içelim. Size tesadüf edenlerin saadetleri şerefine; ebediyen sevdikleri halde arzularını kalbinde hapsedenlerin ıztırapları şerefine; gözlerinizle kalbinizin şerefine prenses...

— Şerefinize..

— Ve ayni zamanda yalvarıyorum ki prenses; doğduğunuz bu gecenin şerefine takdim edeceğim bir hediyeyi lütfen kabul buyurunuz.

Prenses bir yıldız parçası halinde parlayan gözlerini uzak bir yıldız kadar titrek kırptı:

— Kalbimde saklamak isterim.

— Yalnız; müsaade ediniz ki prenses; hiç kimsenin görmiyeceği bir zamanda takdim edeyim onu.

— Niçin?..

— O; sihirli bir hediyedir prenses.

Prenses birdenbire ürkmüştü.

— Şu halde bir şeytansınız siz... Beni aldatıyorsunuz; beni kandırıyorsunuz; bana büyü yapıyorsunuz; ve demincek çaldığınız şey.... Ah anlıyorum; bana büyü yapıyorsunuz siz...

— Yalvarıyorum ki prenses bana itimat ediniz... Bana itimat ediniz diyorum; çünkü... Çün-kü size pereştiş ediyorum prenses...

Prenses başını hafifçe eğdi:

— Nasıl isterseniz

Ve sonra; siyah libasının aşağı taraflarında açılan etekleri-le; tekrar bir siyah lâle gibi raksa başlamıştı.

— 2 —

Ertesi gün sarayın ikinci kat salonunda buluştular. Prensesin şerefine verilen bir ziyafetten sonra herkes uyuyordu; ötede beride yanan ışıklarla alâca bir renk içindeydiler:

Prenses soruyordu:

— Hediyenizi verdikten sonra görmiyecekler mi?...

— Görecekler prenses; o vakit görecekler; istedikleri kadar görecekler; yalnız diyorum ki; şimdi görmesinler prenses. Lâkin düşünüyorum da, bunu bir büyücü gibi yapıyorum; fakat bir hediye prenses, size bir hediye; vücudünüz için bir hediye; beni affediniz prenses; çün-kü, çünkü size perestiş ediyorum.

Ve sarayın arka cephesine doğru yürüdüler.

orada, hakikatte hiç bir şey gözükmeyen, ve dikkatle bakıldığı yakit, üstünde bir delik ancak görülebilen ufak bir boşluğa, genç adam bir anahtar soktu.

Hayret... Bu adam bir büyücü idi. Prensesin bu kadar senedenberi içinde yaşadığı sarayı, o, kendisinden daha iyi biliyor; ve kendisine sarayın böyle bir yeri bulunduğunu katiyen söylememişlerdi.

İşte orada, kapının gizli bir oda içine açıldığı yerde, prensesle genç çalgıcı, imtidadını bilemediğim bir zaman zarfında yalnız ikisi kaldılar. Sonra titrek ve yavaş bir ses duyuldu:

— Açıyorum prenses...

Prenses susuyordu. Sapsarı idi.

— Dikkat ediyor musunuz; bakınız işte açıyorum; fakat korkmayınız ve metin olunuz.

Onlar, sarayın güneşe açılan yegâne penceresi olan ve aşağı taraflarında nöbetçilerin dolaştığı bir oda içine girmişlerdi. Genç adam, pencereleri sımsıkı kapayan kalın siyah ve kadife bir perdeyi ortasından birdenbire yırttı; ve iki tarafa ayrılan perde arasından, güneş muazzam bir nehir gibi prensesin vücudü üstüne aktı; ve gözlerinden içeri süzüldü.

Dışarda sesler verdi:

— Ey.. kimdir oradaki...

—Kaçıyor.

— Vurun.. Tutunuz..

Sarayın içi ansızın bir mahşer halile birbirine girmişti.

Fakat ne oldu prensesin gözlerine.. Birdenbire bir cam donukluğu haline gelen gözleri, sönmüş bir yıldız kadar muzlim ve hareketsizdir. Bu muzlim ve hareketsiz gözleri; genç adama doğru kaldırmış:

— Yalvarıyorum ki prenses; beni bırakmayınız; beni götürünüz; size yalvarıyorum ki götürünüz beni... Ey benim güneşim, al ve götür beni burdan..

Orada, sarayın güneşe açılan yegâne penceresi önünde, genç prenses, Mavi gül şarkısını çalan genç adamın ayakları dibinde, başını onun yüzüne doğru kaldırmış ve karanlıktan aydınlığa atlarken, üzerine bir bardak su dökülmüş bir âteş parçası gibi, muzlim gözleri yaş içinde, orada böyle bulundular.

Fakat bu adam bilmiyor mu ki, genç prenses, bu sarayda, ziyadan ve güneşten uzak yaşatılıyor. Şu halde prensese bir süi kast yapan bu adamı yakalamalı; öldürmeli; ve hele genç prensesi, vatanından harice nefietmelidir. Filhakika o gün, hüyük uniformalı zabitlerin huzurile aktedilen bir divanî harp, şu kararı veriyordu:

«Doğduğu gündenberi sarayın içinde, ziyadan ve güneşten kıskanılan prensesi ziyaya ve güneşe çıkaran adam gözlerine mil çekilerek, ve ıztırabını ebediyen yanında taşımak için prensesle beraber bir kalyon içine konacaklar ve nefyolunacaklardır.»

Güvertede, beyaz yelkenler henüz çekilmişti ki, orada, geminin baştarafına doğru, arkasında kırk cariye ile beraber ayakta duran prensesin yanına, genç adamı, elinden tutarak getirdiler; ve elini prensesin elleri icine verdiler.

Sesi kırk yıl geçmiş kadar ihtiyardı:

— Nasılsınız prensesim.. Yaşıyorsunuz değil mi?...

Prenses avuçları içine aldığı ve:

— Sizin değil mi, dedi, bu eller sizin?.

Bir göl üstünde açılmış muhayyel zanbaklara benzeyen elleri içinde sıktığı bu elleri sıcak bir arzu ile dudaklarına götürürken:

— Yaşıyorum, diye ilâve etti; ışık ve ziya içinde yaşıyorum.

Cariyeler başlarını göğüsleri üstüne eğmişti.

— Fakat niçin başını kaldırmıyorsun; gözlerine o kadar kuvvetle bakmak istiyorum ki.

Genç adam, prensesin göğsüne biraktığı basını yavaş yavaş kaldırdı; ve yelkenlerin hür bir rüzgârla şişmeğe başladığı anda, iki göz, iki muzlim ve siyah göz donuk bir mana ile karşılastılar.

Dün gece, dekor gölgelerinin kanatlarını germiş muzlim kuşlar gibi ağır kımıldadığı salonda, Mavi göl şarkısını bütün bir yaz hararetile söyliyen adam:

— Prenses, dedi, gözleriniz ne kadar derin?...

Cariyeler prensesi bekliyorlardı. Ne söyliyecekti prenses?.

— Ya sizinkiler; ışık ve ziya içinde görüyorum onları...

O vakit, omuzlarını ve göğsünü, Mavi gölün kuvvetli rüzgârına ceviren adam, kollarını yukarıya, güneşe doğru kaldırarak:

— Ey benim güneşim; diye haykırdı, ey benim güneşim, yaşa....

Ve prensesin ayakları dibine yıkıldı.

Uzakta, deniz hattı nihayetinde, gemiciler, Mavi gölün güneşli havalar melodisini söylüyorlardı.

Söke yolunda bir kaza

Kuşadası-Söke yolunda çok feci bir hadise olmuş ve netice de Hizmet refikimizin Kuşadası muhabiri Hasan bey vefat etmiş, 3 kişi de yaralanmıştır.

Hasan Bey, bazı işleri için Kuşadasından otomobille Söke ye gitimş ve işlerini bitirdikten sonra kendisine ait bir kamyonetle tekrar yola çıkmış Kuşadası isitkametinde ilerlemeğe başlamıştır.

Bu sırada gine kendisine ait olup kain biraderi Alinin tahtı idaresinde bulunan kamyonette Sökeden Kuşadasına doğru ilerlemiş ve eniştesinin bulunduğu makineye yanaşmıştır. Kamyonetler Caferli köyü istikametinde ilerlemkte iken geride bulunan Alinin kamyoneti bir virajda Hasan Beyin otomobilini geçmek istemiş ve sür'atle çarparak makineyi diğer taraftaki uçuruma yuvarlamıştır.

Neticede kamyonet parçalanmış ve ortada feci bir hadisenin izleri sırıtmıştır.

Hasan Beyin başı otomobilin altnıda kalmış ve derhal vefatına sebebiyet vermiştir. Şoför Behçet efendi ağır surette yaralıdır. Hayatından ümit kesilmiştir. İki kadın da yaralanmıştır.

—o—

Afyonda yangın

Perşembe günü Afyonda Yusuf Beyin evinden benzin iştialı neticesinde çıkan yangın ani surette dört evi birden yakmıştır. Yusuf B. refikası, kardeşinin çocuğu, hizmetçileri, bir misafir kadın bitişik evdeki yüzbaşı Ziya Beyin çocuğu olarak altı nüfus yandı. Cesetler arannaktadır. Yusuf Beyin kardeşi hastanede yaralıdır. Validesi de yanıklar içinde ve tedavidedir.

Yangının Yusuf Beyin karleşinin otomobiline benzin boşaltırken çıktığı zannediliyor.

Yusuf Beyin validesi aklını kaybetmiştir.

—o—

Tütün hastalıklarile mücadele

Tütün hastalıklarile mücadele için İzmir vilâyeti dahilinde etkikat yapan tütün İnhisarı müfettişi umumisi Nesip Bey Adnan vapuru ile İsanbula gelmiş ve bir hafta sonra avdet edecektir.

Tütün hastalıkları mütahassısı İsviçreli M. Pran İstanbuldan İzmire gitmiştir.

Cuma ovası ve Değirmendere de orada tütün hastalıkları mücadele hazırlıkları yaptıracaktır İnhisarda bulunan üç vagon mücadele malzemesi İzmire getirilmiştir. Bunlar Cuma ovasına ve Değirmenderede kiralanmış olan binalara nakledilecektir.

Fatih dairesinde nikâhları icra edilenlerin esamisi şudur:

Saadettin B. ile Emine Zekiye H; Remzi B. ile Nebiye H; Nezat B. ile Nevres H; Hasan ef. ile Kizban H; Hüsnü ef. ile Fethiye H; Bekir ef. ile Muraliye H; Mustafa ef. ile Fikriye H; Kemal ef. ile Ayşe H; Ali ef. ile Beriri H; Benun ef. ile Nevart H; Nikola ef. ile katina H., Müslim ef. ile Meliha H; Niyazi ef ile Neyyire H; Muiddin ef. ile Safiye H; Saim ef. ile İffet H; Kemalettin ef. ile Zehra H; Ahmet Hamdi ef. ile Aliye H; Mehmet ef ile Hamile H; Nurettin B. ile Fatma Yaşar H; Mehmet ef. ile Suat H; İsmail ef. ile Ayşe H; Hasan Sabri ef. ile Münevver H; Salamon ef. ile Seya H.

Zayi: Nisanın 26 mcı perşembe günü Kuyumcu çarşısında askerî vesikam ile bir mıktar parayı havi cüzdanımı kaybettim. Bulan paralar kendisine ait olmak üzre yalnız vesikamı adresime göndermesini rica ederim. İstanbul Mercan Çarşı, İmam Eli Han No. 1 SeSdefçi Ardavas Manakyan.

Zayi: Mülga Menbaı irfandan 926 da almış olduğum tasdiknameyi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Fatihte Karabaş mahallesinde Arnutlu sokağında No. 7 hanede 478 numarada Fatma.

BÜYÜK TAYYARE PİYANGOSU

8. İNCİ TERTİP 1. İNCİ KEŞİDE:

11 Şubat 1930

Keşideler; Vilâyet, Şehremaneti, Defterdarlık, İş, Ziraat ve Osmanlı bankaları murakıpları ve halk huzurunda yapılır.

BÜYÜK İKRAMİYE: 30,000 LİRADIR

Her keşidede çıkan numaralar tekrar dolaba konmaz.

İzmir maarif müdürlüğünden:

Torbalının Tepeköy mektebi inşaatı 10/1/930 tarihinden itibaren 29/1/930 tarihine kadar olmak üzre 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakaşaya konulmuştur. Taliplerin münakaşa şeraitini anlamak üzre hergün İstanbul Marif müdürlüğüne ve ihale tarihi olan 29/1/930 Çarşanba günü saat 11,30 ta İzmir vilâyet encümenine müracaatları.

Kazmirci Ali Rıza

MÜESSESATI

İSTANBULDA Emin önünde ANKARADA Anafartalarda

Paltolar, pardesüler, muşambalar, kostüm'er, çocuk elbiseleri

Gayet ucuz fiatla satılmaktadır.

Tiyatro ve sinemalar

ŞEHREMANETİ

Tepebaşı tiyatrosunda salı günü akşamı saat 20/30 da Yalnız muallim ve talebeye **YAHUDİ** 3 perde 7 tablo Yazan; John Galsvorthy Tarcüme edenler: Bedia, Vasfi Rıza

Cuma günleri matine saat 15-30 da her cumartesi akşamları için fiatlarda tenzilât yapılmıştır.

Şehzadebaşında ferah tiyatrosunda Bu akşam Büyük konser gecesi tarakkı musiki hey'eti - Kaptanzade Ali Riza Bey hey'eti - Askerî bando Sinema - varyete

Zayi: Nüfus tezkeresi ve askerî tezkeremi Karaköy civarinda zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü kalmadığını ilân ederim. Beyoğlu Ayazpaşa Saray arkası No. 49 Malatyalı Ahmet oğlu 315 tevellütlü Mehmet.

Pellegrino

TİCARETHANESİ

Kadın şapkaları ve tuhafiye levazımatının satışı için, Beyoğlunda İstiklâl Caddesinde Rus Sefarethanesi yakınında yeni bir mağaza ve salon küşat edildiğini muhterem müşterilerine ilân eyler.

Erkek ve kadın şapkalarının toptan satışile ve Anadoluya satış ve irsalât kemafissabık Galatada, Aslan hanında 9 numarada 3 kâin idarehanesinde yapılacaktır.

Darül'aceze müdürlüğünden:

Darülacezeye tarihi ihaleden itibaren bir sene müddetde muktazi takriben Sekiz bin kilo yerli mamûlâtından Şekerin kapalı zarf usulile Münakaşası 11Şubat 930Pazartesi günü saat on dörtte icra edilecektir. Taliplerin yüzde yedi buçuk teminatile teklifnamelerini mezkûr saatten evel Darülacezeye tevdi etmeleri.

* * *

Darülacezeye tarihi ihâleden itibaren bir sene içinde teslim şartile yevmi: beş yüz kiloya kadar birinci ekmeğin narhtan noksanına itâsı kapalı zarf usulile 11 Şubat 930 Pazartesi günü saat on dörtte icra ile teklif varakaları mezkûr saatte açılacaktır. Taliplerin yüzde yedi buçuk teminatlarile Darülacezeye müracaatları.

* * *

450 kilo Beyaz peynir.

Darülacezeye muktazi 450 kilo beyaz peynirin kapalı zarf usulile münakasası 11 Şubat 930Pazartesi günü saatondörtte icra ve zarflar küşat olunacaktır. Taliplerin yüzde yedi buçuk teminat akçelerile Darülacezeye müracaatları.

Şehremanetinden

MATBAACILARA

Şehremanetinden: Dört beş yüz sahifelik bir istatistik bastırılacaktır. İsteyenlerin 21/1/930 Salı günü saat on beşe kadar levazım müdürlüğüne gelmeleri.

* * *

Beyazıt dairesinden: Daire dahilindeki kaldırımların perakende tamiratına muktazi kum mahalli ameliyatta teslim edilmek üzre beher metre mık'abı fiati kapalı zarf usulile münakasaya vazedilmiş ve verilen fiat haddî kifayede görülmemiş olduğundan pazarlık suretile ihâlesi kararlaştırılmıştır. Şartnamesine tevfikan itasına talip olanların ihale günü olan 23/1/930 Perşenbe günü saat 14 te daire encümeninde hazır bulunmaları ilân olunur.

* * *

Şehremanetinden: Temizlik işleri amelesi için lüzumu olan 5000 metre elbiselik bez kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Taliplerin şartname almak için hergün levazım müdürlüğüne müracaatları teklif mektuplarını da ihâle günü olan 11 Şubat 930 Salı günü saat onbeşe kadar mezkûr müdürlüğe vermeleri.

Erzak münakasası

Preventorium müdürlüğünden:

Prevantoriumun Mayıs 1930 gayesine kadar ihtiyacı olan Ekmek, Zeytinyağı, tereyağ, taze sebze, süt ve petrol pazarlık usulü ile münakasaya konmuştur. Taliplerin ihale günü olan 25 Şubat 1930 Cumartesi saat on beşe kadar Fındıklıda Yüksek mektepler muhasipliği nezdindeki komisyona müracaatları.

İstanbul mahkemei asliye birinci ticaret dairesinden:

Tomajorj anonim şirketi vekili avokat Meki Hikmet Beyin İstanbulda Alyanakyan hanında 28 No. da mukim Piyer J. Tomson Efendiler zimmetinde alacağı bulunan 17798 frank 85 santim alacağının tahsili davasından dolayı müddei aleyhe tebliği lâzım gelen arzuhal suretinin ikametgâhının bulunamamasından ve mahalli ikametinin meçhul olmasından bir ay müddetle ilânen tebligat icra edilmiş olduğu halde müddei aleyh kanuni müddet zarfında cevap vermemiş olduğundan hakkında tahkikatın gıyaben icrasına ve işbu kararın bir ay müddetle ilân ettirilmesine karar verilmiş ve yevmi tahkikat 23/2/930 Pazar gününe saat on dörtte tayin edilmiş olmakla müddei aleyhin mezkûr gün ve saatte İstanbul birinci ticaret mahkemesi tahkikat hakimliğinde ispatı vücut etmediği surete hukuk usulu muhakemeleri kanununun 405 ve 408 inci maddeleri mucibince muamele yapılacağı tebliğ mekamına kaim olmak üzre ilân olunur.

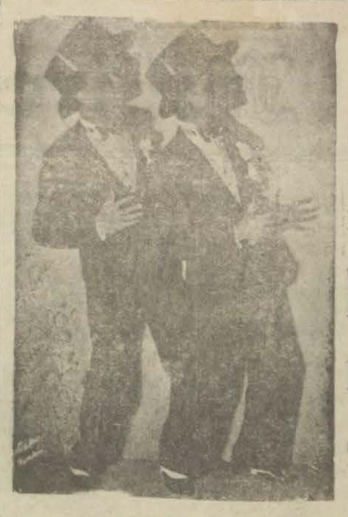

Önümüzdeki 22 kânunusani çarşamba akşamından itibaren

Fransız Tiyatrosunda

SİYAHKUŞLAR

Revü Trupunun ve Amerikanın en büyük dansörü olan

LOUİS DUGLASIN

ilk temsili olarak

LOUİSİANA

nam 2 kısımlık ve 40 tablolu revüsü temsil olunacaktır. Önümüzdeki perşembe günü saat 18 de İLK MATİNE

İNKIBAZ

MİRATON PASTİLLERİ

CHATEL-GUYON menba'nin tabii emlahile Latif ve Koş bir müleyyinidir

SOĞUĞUN RÜTUBETİN VE TOZUN rahatsizlıklarından kendinizi vikaye icin

VALDA PASTİLLERİ

istimal ediniz

Bütün eczane ve ecza depolarında satılır.

VALDA

Ismini taşıyan kutular derununde talep ediniz

ALLEGRO

Jilet, Apollo ve sair cins traş bıcaklarını bileyen bu şayan hayret küçük makina sayesinde sureti dalmede yeni bir bıçakla traş olmuş gibi bir zevk hissedilir.

Her yerde satılır

Umumi Acentaları:

Burkhard Ganfenbein ve şürekâsı İstanbul-Galata

PERTEVNİYAL VAKFI

Mütevelli kaymakamlığından:

Emin Önünde Valde hanımın rıhtım cihetinde 34 No. ve han derununda 10 No. mağazalar müzayedeye konulduğundan talip olanların 8 Şubat 930 Cumartesi günü saat 15 te İstanbul Evkaf müdüriyetinde Pertevniyal Vakfı idaresine müracaat eylemeleri.

Tursun Bey kazasında alâçam ormanının sokuldak mevkiinde iki buçuk sene müddetle ve beher metro mikâbı 300 kuruş bdelle müzayedeye çıkarılıp talip zuhur etmeyen 570/-3654 metro mikâp devrik çam eşcarı şartnamesi dairesinde 13-1-930 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle tekrar müzayedeye çıkarılmıştır. Taliplerin Balıkesir orman idaresine müracaatları ilân olunur.

Kütahya Vilâyetinin gediz kazasında vaki Karapınar devlet ormanın da elde mevcut kat'i işletme plânı mucibince senevi 1610-288 metro mikâp hisabile beş senede 8051-445 metro mikâp gayri mamûl sarı ve kara çam eşcarı kat ve ihraç olunmak üzre beher metro mikâp gayri mamulü 661 kuruş bedeli muhammenle ve kapalı zarf usulile olbaptaki şartname ve mukavelenamesinde mündericeşerait mev'zua dairesinde 7-1-930 tarihinden 27-1-930 tarihine kadar yirmi gün müddetle tekrar müzayedeye vaz edilmiştir.

Müzayede 661 numaralı kanunun ahkâmı umumiyesi dairesinde icra edilecektir, sureti müzayede ile şartname mukavelename muhteviyatlarını anlamak üzre taliplerin Gediz orman idaresine ve Kütahya, Konya, Eskişehir İstanbul, Ankara, Bursa Adana orman müdüriyetlerine ve İktisat Vekâleti orman müdüriyeti umumiyesine müracaatları ilân olunur.

İstanbul Preventorium müdürlüğünden:

Valdebağında müessese ârazisi dahilinde inşa edilen paviyonun natemam akşamının inşaatı kapalı zarf usulü ile 20 Kânunusani 1930 tarihinden 15 Şubat 1930 tarihine kadar münakasaya konulmuştur. Taliplerin şartname ve evrakı fenniyeyi almak üzre müessese müdürlüğüne ve ihâle günü olan 15 Şubat 1930 Cumartesi saat onbeşe kadar Fındıklıda yüksek mektepler muhasipliğinde toplanacak komisyona müracaatları.

Bakırköy de

Avrupada tahsilde bulunmuş bir muallim Fransızca hususî ders veriyor. Tafsilât: Bakırköy Çarşı No. 9 Hasar Ef de

MÜTEFEKKİRLERE ve Musiki meraklılarına

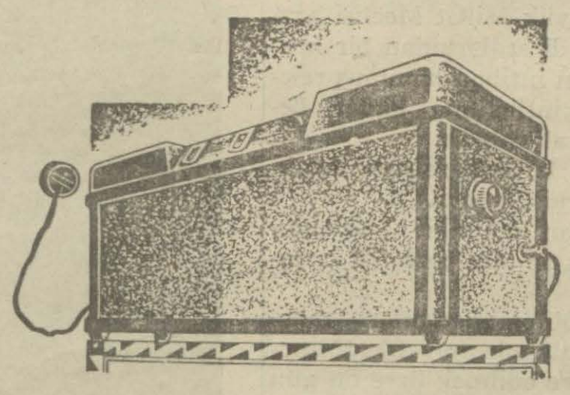

Evinizde bir Radyo cihazı yalnız musikiyi değil aynı zamanda dünyanın edebî, tıbbî ve siyasî havadislerini temin eder.

Bunları daha iyi dinlemek için bir

Filips Radyosu na

İhtiyacınız vardır.

Türkiye umumî vekilleri:

HELİOS MÜESSESATI

GALATA

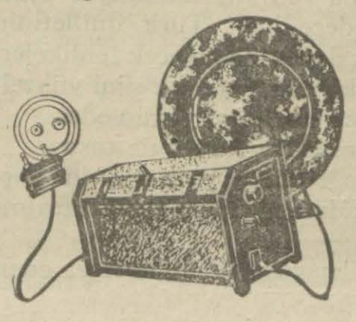

Pertev diş macunu

Her hangi bir diş macunundan daha sıhhî ve daha nefistir. Yarım asra karip olan şöhreti bu hususta en kâfi delildir.

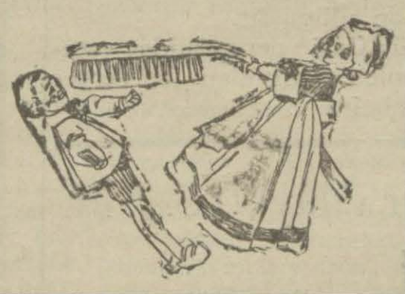

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinden:

Kayseri Poz bölüğünün altı aylık et ve ekmeği kapalı zarfla münakasaya konmuştur.

Münakasa 3/ Şubat/ 930 Pazartesi günü saat 15,30 da Ankarada Devlet Demiryolları İdaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını ayni günde saat 15 e kadar Umumî Müdürlük kalemine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini iki lira mukabilinde Ankarada, Malzeme dairesinden, İstanbulda Haydarpaşa mağazasından ve Kayseride Kayseri inşaat müfettişliğinden tedarik edebilirler.

Galata ithalât gümrüğü müdürluğunden:

Kilo	Gram	
1	—	Jerse gömlek ve don
2	700	Yün mensucat
—	600	İpek mensucat
7	—	Pamuk mensucat
—	675	Jerse mensucat
—	540	Lâstikli ipek manto
16	—	Erkek ve çocuk hasır şapka
2	300	Yaldızlı pirinç madalyon
63	800	Ecnebî lisanile yazılmış kitaplar
1	800	Gümüş yaldızlı mahfaza, baston başı
1	280	Altın, altın kaplama tabaka ve gümüş mahfaza

Üç numerolu anbarda bulunan balâda muharrer eşya 20/1/930 tarihinden itibaren 20 gün müddetle müzayedeye konulmuştur. Taliplerin satış komisyonuna müracaatları.

Delvet Demiryolları ve Limanları Umumî idaresinden:

284 tane demir köprü için meşe travers kapalı zarfla münakasaya konmuştur.

Münakasa 9 Şubat 930 Pazar günü saat 15 te Ankarada Devlet Demiryolları İdaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını ayni günde saat 14.30 a kadar Umumî Müdürlük kalemine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini iki lira mukabilinde Ankarada, Malzeme dairesinden, İstanbulda Haydarpaşa mağazasından tedarik edebilirler.

Seyriseferler

Merkez Acentası: Galata köprübaşında, Beyoğlu 2362 Şube centesi: Mahmudiye Hanı altı İstanbul. 740

Mudanya postası

Cuma, Pazar, Salı, Çarşamba günleri idare rıhtımından 9 da kalkar.

İzmir - Mersin sür'at postası

(MAHMUT ŞEVKET PAŞA) vapuru 21 kânunusani salı 12 de Galata rıhtımından hareketle çarşamba sabahı İzmire gidecek ve akşamı İzmirden hareketle Antalya, Alaiye, Mersine gidecek ve dönüşte Taşucu, Anamor, Alaiye, Antalya, Kuşadası, İzmire uğrayarak gelecektir.

Ayvalık sür'at postası

(MERSİN) vapuru 14 kânunusani Salı (17) de Sirkeci rıhtımından hareketle Gelibolu Çanakkale Küçükkuyu, Edremit, Burhaniye, Ayvalığa gidecek ve dönüşte mezkûr iskelelerle birlikte Altınoluğa uğrayarak gelecektir.

Gelibolu için valnız yolcu alınır yük alınmaz.

Bartın - Cide Postası

HİLÂL vapuru 20 kânunusani Pazartesi günü akşamı Sirkeci rıhtımından hareketle Eregli, Zonguldak, Bartın, Kurucaşile, Cide, İnebolu İskelelerine azimet ve avdet edecektir. Yük ve yolcu için Sirkecide yeni handa 1 numrolu acentasına müracaat. Telefonu İstanbul 3105

Yelkenci vapurları

Karadeniz lüks ve sürat postası

VATAN vapuru 22 kânunusani Çarşamba günü akşamı Sirkeci rıhtımından hareketle doğru [Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene ve Rize] ye gidecektir.

Tafsilât için Sirkecide Yelkenci hanında kâin acentesine müracaat. Tel. İstanbul 1515

NAİM VAPURLARI

İzmir Postası

Seri, lüks ve muntazam

ADNAN vapuru Kânunusani 20 inci PAZARTESİ günü 16 da Galata rıhtımından hareketle (İzmire) ve Çarşamba günü İzmirden İstanbula hareket eder.

Galata gümrük karşısında Site Fransez hanında 12numarada Umumi acantalığına müracaat. Telefon Beyoğlu: 1041

Taksim meydanında

Satılık arsalar

Taksimde Valde çeşme sokağında İstanbul Emlâk şirketine müracaat olunması

Doktor A. kutiel

Elektirik makineleriyle belsoğukluğu, idrar darlığı, prostat, ademiktidar, bel gevşeklği cilt ve firengiyi ağrısız tedavi eder. Karaköyde Börerçi firmı sırasında 34.

Şark Malt hulâsası

İstiha, kuvvet ve sıhhat için en müessir devadır. Bilûmum eczahanelerde bulunur. Umumî depoları: Bomonti fabrikası. Telefon: Beyoğlu 583, ve İstanbulda Ekrem Necip ecza deposu Telefon: İstanbul 78.

BİN SÖZ
BİR RESİM

GÜNÜN SİNEMASI

Milliyet

PAZARTESI
20 K.SANİ 930

Millet mekteplerinde okuyanlar için ders

Naime Halit — Muallim Ahmet Halit

Yurt bilgisi

Reisicümhur

Türkiye Reisicümhuru ve Reisicümhurun vazife ve salâhiyeti hakkında teşkilâtı esasiye kanunumuz şunları söyliyor:

Türkiye Reisicumhuru, Büyük Millet Meclisi azasının umumu tarafından ve kendi aralarından bir intihap devresi (yani dört sene) için intihap olunmuş reislik vezifesi yeni Reisicümhurun intihabına kadar devam eder. Tekrar intihap olunmak caizdir.

Reisicümhur milletin reisidir. İstediği zaman meclise yahut icra vekilleri heyetine reislik eder.

Meclis tarafından kabul olunan kanunlar reisicümhura gider. Reisicümhur bunları on gün zarfında imzalıyarak ilân eder.

Teşkilâtı esasiye kanunu ile bütçe kanunları müstesna olmak üzre, Reisicümhur ilânını muvafık görmediği kanunları bir daha müzakere edilmek üzre on gün zarfında meclise geri yollar. Meclis bu defa da kabul ederse Reisicümhur artık ilân etmeğe mecburdur. Her sene ikinci teşrinde Reisicümhur hükûmetin geçen bir sene zarfında yaptığı işleri ve yeni sene zarfında yapılması düşünülen işlere dair bir nutuk irat eder.

Reisicümhur reisliğe edilir edilmez meclis huzurunda cümhuriyetin kanunlarına ve millî hakimiyet esaslarına riayet ve müdafaa edeceğine, Türk milletinin saadetine çalışacağına, Türk devletine gelecek tehlikeleri şiddetle menedeceğine, Türkiyenin şanü şerefini yükselteceğine namusu üzerine söz verir, yâni yemin eder.

Reisicümhur başkumandanlık unvanını da taşır.

Reisicümhurun neşredeceği bütün kararlarda başvekil ile o mesele hangi vekâlete ait ise o vekil tarafından imza olunur.

Bu kararların mesuliyeti başvekil ile diğer imza eden vekile aittir.

Türkiye yeni bir Cümhuriyettir. İlk Cümhur reisimiz Gazi Mustafa Kemal hazretleri 29 Teşrinievvel 1923 tarihinde Büyük Millet Meclisinin ittifakile intihap edilmiştir. Bu intihap devresinin sonunda ikinci defa olarak yeniden ittifakla intihap edilmiştir.

Hiç bir Cümhur reisi Büyük Gazi derecesinde vatanına hizmet edememiş ve milleti tarafından bu derece minnet ve şükranla sevilmemiştir.

Muhtelit mubadele komisyonunun yeni bitaraf azası M. Anderson dünkü Ekspresle şehrimize gelmiş ve komisyon azası tarafından karşılanmıştır

İngiliz veliahdı Afrikada
(Perensin son resm

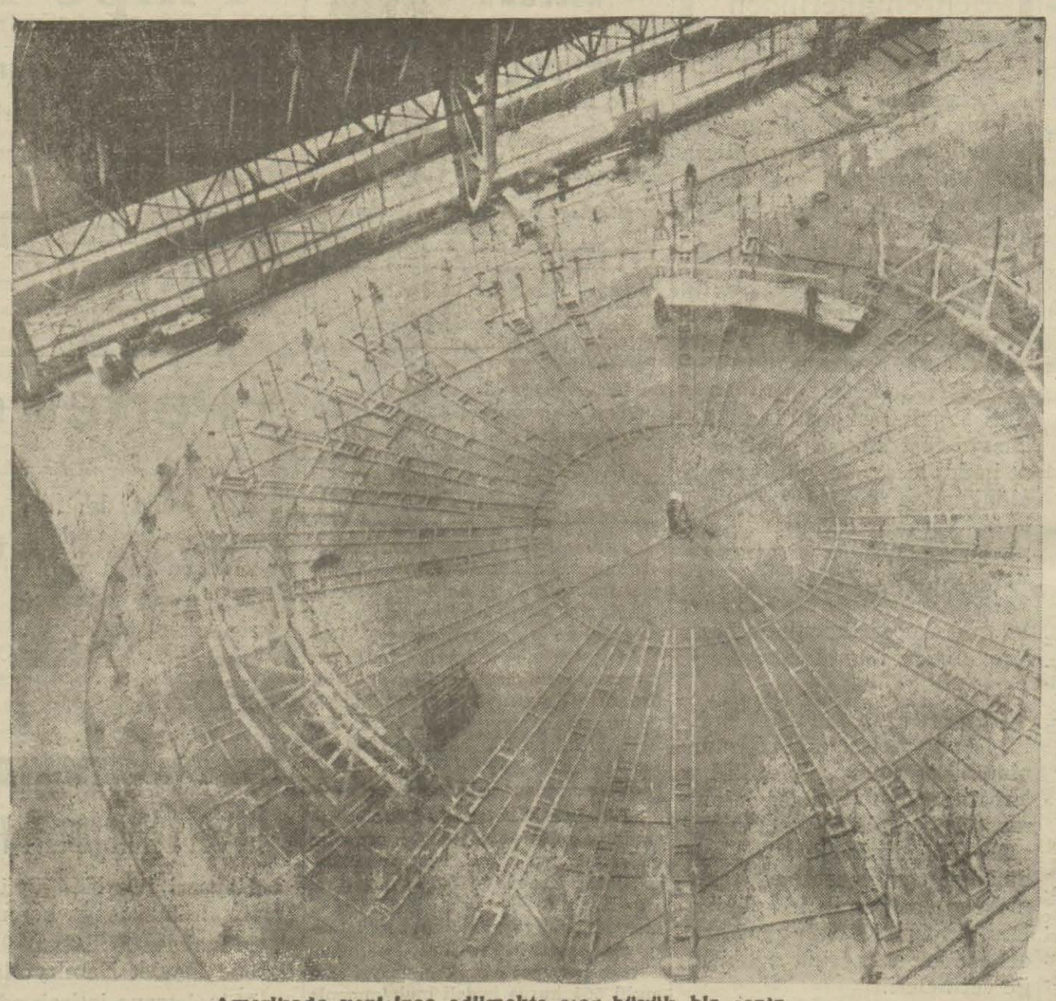

Amerikada yeni inşa edilmekte olan büyük bir deniz tayyaresinin hazırlıkları

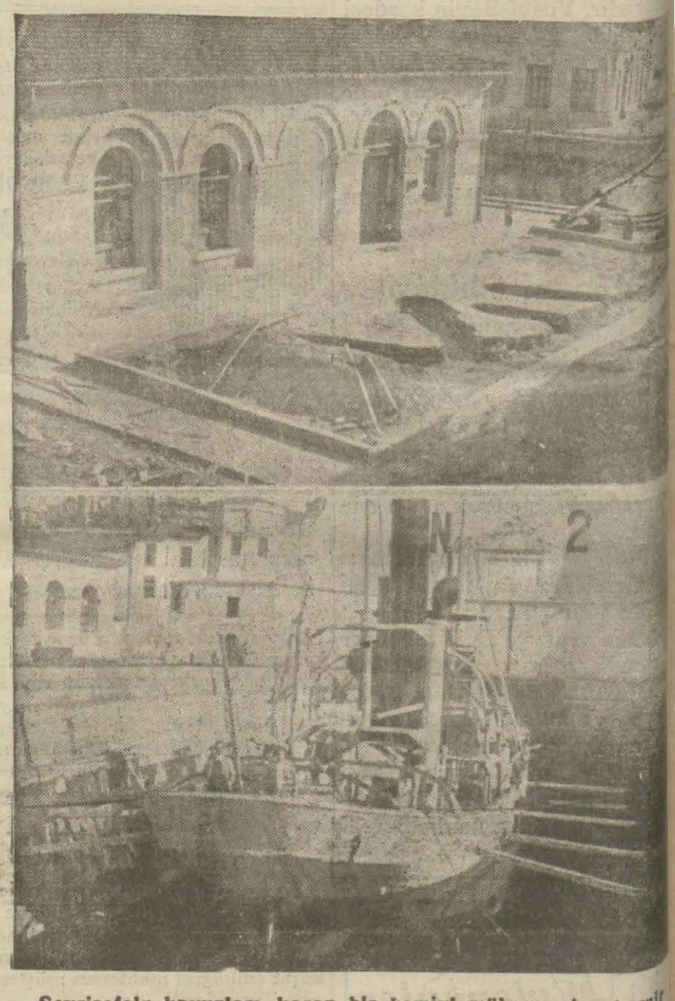

Seyrisefain havuzları harap bir gemiyi mükemmelen ta mir edebilecek bir şekilde ihya edilmiştir

Afyon Karahisar vilâyeti S. İ. M. müdürlüğünden:

Aşağıda yazılı ameliyat masası ve alâtı cerrahiye satın alınacaktır. İhale günü 25 Kâ. Sani 930 saat 15 te olup talip olanların ihale gününde encümeni vilâyete müracaatları ilân olunur.

1 — Eskülâp fabrikasının (K 880) numaralı ve (Han kolank) sistemindeki ameliyat masası — Adet 1
2 — Koher ve Pean penslerinden (Beherinden) — Adet 12
3 — Omberedan eter masa sı — Adet 1
4 — Poten espiratörü — Adet 1

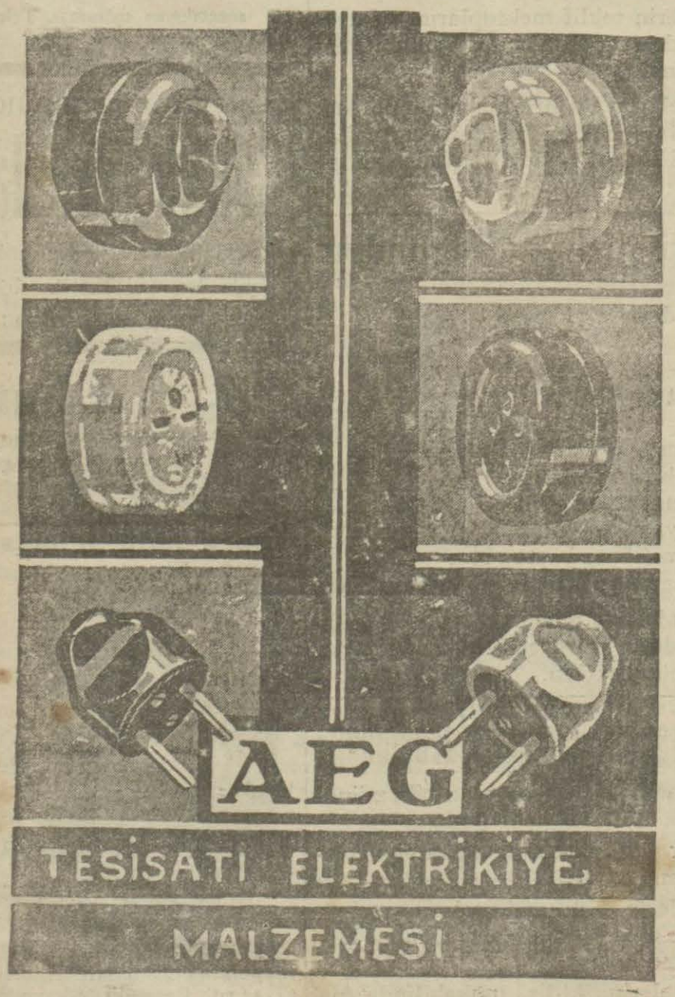

Amerikanın en birinci mamulâtından

Yazı makinelerinin en mükemmeli olan ROYAL Makinesidir.

TRADE ROYAL TYPEWRITER MARK COMPANY INC.

Türkiye umum acentası: KH. KROUBALKIAN Galata Billur sokağı No. 1 Telefon: Beyoğlu 1561

Dalton ve Moroe ve Odhner hesap makineleri dünyanın en meşhur, en mükemmel ve en metin hesap makineleridir.

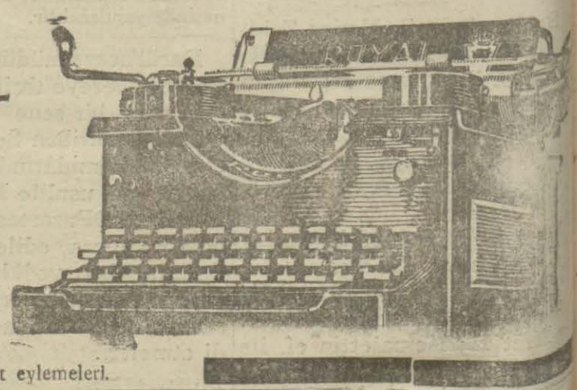

Vilâyattan müsait şeraitle acentalık isteyenlerin İstanbulda umumî acentalığa müracaat eylemeleri.

Devlet Demiryolları ve Limanları Umumî idaresinden;

25 Kânunusani 1930 tarihinde münakasası icra edilecek olan Eskişehir - Ankara hattı üzerinde Çubukova istasyonundan çıkarılacak 7,000 M3 balastın münakasa şartnamesindeki son teslimat müddetinin Haziran 1930 nihayeti ve teahhürlerin son müddetinin de Temmuz 1930 g ayesi olmaküzre tashih edildiği alâkadarana ilân olunur.

Emvali metruke müdürlüğünden: SATILIK KÖŞK

Üsküdarda Altunizâde de Osmaniye mahallesinde âtik Koşu yolu cedit Fuat Bey sokağında âtik 16 müfrez cedit 4/6 numaralı köşkün bedeli sekiz taksitte ödenmek üzre 4400 lira bedeli muhammen ile 3/2/930 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14 te müzayedei aleniyesi mükarrerdir. Taliplerin % 7,50 hesabile teminat makbuzlarile Millî Emlâk müdüriyeti satış komisyonuna müracaat eylemeleri.

Emvali metruke müdürlüğünden: Satılık değirmen alât ve edevatı

Kabataşta Havuz ittisâlindeki değirmende mevcut üç çift taşın 120 lira ve ahşap ve madenî kısmının da toptan 750 lira bedeli mukadder ile 3/2/930 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14 te bilmüzayede satılacaktır. Taliplerin % 7,50 hesabile teminat makbuzlarile Millî Emlâk müdüriyeti satış komisyonuna müracaat eylemeleri.

Zonguldak yüksek maden mühendisi mektebi

İçin muktezi Kütahya çinisile süpürgelik inşası münakasası 5/1/930 tarihinden itibaren 20 gün müddetle münakasaya konulmuştur. Taliplerin şeraiti münakasayı anlamak ve pey sürmek üzre İstanbul mıntakası Maden Mühendisliğine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Tabip aranıyo

Tahlisiye Müdüriyeti U miyesi Anadolu mıntakası babeti münhâldir. Talip ola rın istidaname ile Galata tımında Maritim hanında T lisiye Müdüriyeti Umumiy ne müracaat etmeleri ve 27 nunusani 930 Pazartesi g saat dokuz buçuktan onbir çuğa kadar vesaiki lâzim müstashıben Müdüriyeti U miye binasında ispati vücut lemeleri lüzumu ilân olunur.

BAKÜS RAKI